

Ľupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

22. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATEĽOV, RODÁKOV A PRIATEĽOV OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA

číslo 3 | jún – september 2020

AKTUÁLNE V OBCINájomné
na polovicu

3

AKTUÁLNE V OBCIOlympionici budú
v našej hale

4

OBEC A SPOLOČNOSŤProblematická mládež
v obci

7

OBEC A SPOLOČNOSŤKeď zosnuli sú
nám bližšie...

12

Poslanci odsúhlasili peniaze na dobudovanie plnohodnotného námestia

SLOVENSKÁ ĽUPČA – Námestie sa vyrieši komplexne. Rozhodli o tom poslanci, prítomní na zasadnutí prvého októbrového Obecného zastupiteľstva. Práve to sa totiž nieslo najmä v duchu odsúhlasovania navýšovania finančných prostriedkov potrebných na realizáciu projektu, týkajúceho sa obnovy a revitalizácie zelene námestia a časti Mierovej ulice. Budú sa môcť budovať plnohodnotné parkovacie miesta, osvetlenie kostolov a lipovej aleje, či zaujímavé architektonické prvky.

Poslanci sa zhodli, že prostriedky, ktoré budú čerpať z iných ako obecných zdrojov, budú navýšované tak, aby námestie bolo dopracované komplexne. Ak prebehne verejné obstarávanie na dodávateľa prác hladko, už na jar môže Slovenská Ľupča zmeniť svoj šat.

Zvážili dosah na hospodárenie

Možné rozsahy a spôsoby navýšovania financií v rámci Projektu budovania prvkov zelenej infraštruktúry v obci Slovenská Ľupča v podobe, v akej boli predložené na rokovanie OZ, boli predmetom pracovného rokovania. Práve tu prítomní poslanci zvažovali ich dopady na hospodárenie obce. Starosta poslancov zároveň informoval o pripomienkovom konaní, ktoré bolo v rámci jednotlivých etáp projektu realizované. Ako uviedol, príslušné ministerstvo

schválilo všetky navrhnuté zmeny, a tak obec je pripravená vstúpiť do fázy verejného obstarávania. V súvislosti s riešenými územiami však starosta poukázal na vznik ďalších nákladov, ktoré priamo súvisia s realizáciou projektu, ale nie sú súčasťou zmlúv o návratnom finančnom príspevku. Architekt projektu Emil Križo prezentoval pomocou vizualizácie projektovaného námestia reálne potreby a aj finálny stav, ktorý by v konečnom dôsledku vznikol v danom území.

Obec chce zámery finalizovať

Ako uviedol starosta obce Roland Lamper, obec analyzovala možnosti financovania predmetných neoprávnených položiek rozpočtu, medzi ktorými sú okrem vyššie spomenutých aj autobusové zastávky, chráničky, odvodnenie či dobudovanie chýbajúcej časti plochy na Lichar-

dovej ulici. Uviedol, že najvyššia plánovaná suma dofinancovania je 350 tis. EUR. Navrhol financovanie z úverových zdrojov, prípadne kombináciu vlastných zdrojov s úverovými zdrojmi. Súhlasne sa vyslovila aj hlavná kontrolórka obce, ktorá vo svojom stanovisku potvrdila dodržanie zákonných podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania obcou Slovenská Ľupča, účelovo určených na realizáciu projektov Budovania prvkov zelenej infraštruktúry vo výške 350 000 EUR. Obec má totiž záujem finalizovať projektové zámery v územiach, ktoré nie sú súčasťou zmlúv v etapách I., II. a III., a preto je potrebné zabezpečiť formu financovania nákladov nad rámec zmluvných projektov, uzatvorených s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Pokračovanie na str. 2 ►

Vážení spoluobčania

rok 2020 je skúškou pre nás všetkých. Od samého začiatku zápasíme s niečím, čo nikto nezažil, nepoznal, nevedel sa na to pripraviť. Situácia

sa s koronavírusom v čase mení, a dnes sa dostávame pred rekordné hodnoty našej krajiny. Teraz, v čase uzávierky tohto čísla, nemám k dispozícii detaily prípravy ohlasovaného plošného testovania, ktoré bolo avizované v médiách. Musím však konštatovať, že obec bude maximálne nápomocná a pripraví podmienky na realizovanie testov s návrhom umiestniť ich do Miestneho kultúrneho strediska, nie do Základnej školy. V záujme ochrany obyvateľstva našej obce, ktoré je nám prioritou, pomôžeme zabezpečiť všetky potrebné podmienky.

Tak, ako sme si mnohí tento rok dokázali odpustiť a odoprieť mnohé dôležité veci, udalosti, dovolenky, návštevy, je potrebné porozmýšľať, aké dôležité je práve teraz si osobne uctiť pamiatku zosnulých. Je to sviatok, ktorý je možno v tomto roku lepšie stráviť doma, so zapálenou sviečkou a spomienkou na svojich najbližších, ktorí už nie sú medzi nami.

Pokračovanie na str. 2 ►

► Pokračovanie z 1. strany

Problémy budú, treba vydržať

Viacerí poslanci v súvislosti so schválenou realizáciou rekonštrukcie námestia obce upozornili na očakávané problémy s parkovaním na verejných priestranstvách. Niektorí navrhli prijať opatrenia a informovať občanov o obmedzeniach v parkovaní motorových vozidiel, ktoré sa ich budú v súvislosti s revitalizáciou námestia bezprostredne dotýkať. Zaujímali sa aj o spôsob a načasovanie zverejnenia projektu rekonštrukcie námestia obce. V súvislosti so schválenou rekonštrukciou námestia obce však niektorí poukázali napríklad na priestor pred Evanjelickým kostolom smerom k hlavnej ceste, kde vybudovanie parkovacích miest nie je plánované, a vidia v tom problém v rámci bezpečnosti zákazníkov, navštevujúcich prevádzku zmrzlíny. Podľa slov architekta však techniky podľa platnej legislatívy nebolo možné parkovisko navrhnuť bližšie. **Zasadnutie OZ spolu s vizuálnou prezentáciou námestia je možné sledovať na: https://www.youtube.com/watch?v=fm0R1_aXJPg**

Erika Lamperová

► Pokračovanie z 1. strany

Som presvedčený, že rozumnými rozhodnutiami, zodpovedným prístupom a trpezlivosťou sa môžeme spoločne priblížiť k cieľu. Je to na nás.

Pre istotu ešte uvediem, že obyvateľom obce Slovenská Lupča je **denne v čase od 08:00 – 14:00 hod. k dispozícii telefónna linka 048/47 232 10.**

Aj napriek „korona roku“ sa snažíme pracovať na projektoch, ktoré nás posúvajú vpred. Možno iba v stručnosti vám zhrniem rozsah a stav rozpracovaných projektov.

V rámci námestia ide o projekt **Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry**, kde už finalizujeme podklady v procese prípravy verejného obstarávania, ktoré máme záujem spustiť v mesiaci november 2020. Pri avizovanom projekte **Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice** prebieha v súčasnosti zmenové konanie. Projekt sme komunikovali na MVSR, pripravuje sa stavebné povolenie a plán prípravy verejného obstarávania, ktoré bude ešte v tomto roku. Veľmi zaujímavý plán prestavby Kultúrneho domu je projekt **Vybudovanie kreatívneho centra**, kde sme žiadosť podali, a rovnako sme ukončili aj jej dopĺňovanie. Teraz čakáme na rozhodnutie rezortu o schválení alebo neschválení projektu. Usilujeme aj o **Sprístupnenie Kláštoriska**, kde už prebehli prvotné rokovania o postupoch stavebných úprav a jeho prevádzky. Potešujúce je, že nám schválili finančné prostriedky na projekt **Wifi pre obec Slovenská Lupča**, a to vo výške 14.250 EUR. V súčasnosti je tu už zmluva pripravená na podpis. Spracovali sme aj projekt **Vybudovania komunitného centra**, kde máme pripravenú projektovú dokumentáciu a čakáme na vypísanie výzvy. Na koniec novembra sme naplánovali aj koniec prác na projekte **Rekonštrukcie mládežníckych šatní OFK**. Získali sme totiž dotáciu od Slovenského futbalového zväzu vo výške 10.000 EUR. Zmluva s dodávateľom je už podpísaná. Podarilo sa nám na prízemí obecného úradu vytvoriť lepší prístup k jeho služ-

bám, no čaká nás tu ukončiť ešte II. fázu v rámci rekonštrukcie kúrenia. To prešlo rekonštrukciou aj v budove Zdravotného strediska. A venovali sme pozornosť aj Driekyni, kde sa spravili prostredníctvom OPL odvodnenia častí ciest. Avšak určite najzaujímavejšou témou je projekt **Vybudovania ferraty na Driekynskej skale**, kde sme vo fáze hľadania foriem financovania. Čaká nás samozrejme aj vyriešenie nebezpečnejších úsekov, kde komunikujeme s dopravným inšpektorátom a Základnou školou v rámci **Vybudovania prechodu pre chodcov v Školskej ulici**. Aj v tomto prípade ide o projekt. Milí spoluobčania, ako vidíte, čosi sa postupne zrealizovalo a častú sú prípravné fázy, o ktorých sa toho hovorí menej, no práce s nimi je nadmieru. Avšak ja, ako starosta obce, viem, že pracujeme na ich realizácii s veľkou pokorou a usilovnosťou. Aby raz posunuli našu obec a s ňu aj nás - jej obyvateľov, poriadnym skokom dopredu.

Roland Lamper

Ocitli sa uprostred cudzích pozemkov

SLOVENSKÁ LUPČA - Problémy obyvateľov bytovky v Príboji sa dostali do bodu, keď boli donútení hromadne prísť pred poslancov Obecného zastupiteľstva a žiadať o vypočutie. Obyvatelia majú znemožnený prístup k svojmu bytu a ostali tzv. „s nehnuteľnosťou uprostred cudzích pozemkov“.

Ako uviedol ich zástupca, ne-

rešpektuje sa ich právo na užívanie vlastného majetku, a situácia je mimoriadne závažná. Za úmyselné konanie považujú fakt, že sa okolité pozemky skupovali dražbou, na ktorú obyvateľov nikto neupozornil, a to napriek ich predkupnému právu. Dražby sa podľa nich zúčastnil iba súčasný majiteľ, ktorý im podľa ich slov umožnil výmenu pozemkov, ale s uvalenou ťarchou, s čím obyvate-

lia vyjadrili písomný nesúhlas, ku ktorému ich oprávňujú výsledky hlasovania. Ako uviedli, vzápätí im bol zatarasovaný prístup na detské ihrisko a do oddychovej zóny, ktorú si vybudovali. Okrem toho boli vyznačené a spočítané parkovacie miesta a nainštalovaná záhora na príjazdovej ceste. Obec vo svojom stanovisku odporučila úpravu vzťahov riešiť dohodou sporných strán alebo

rozhodnutím príslušného súdu. Starosta skonštatoval, že obec situáciu monitoruje a že vedenie obce chráni a vždy bude chrániť záujmy obce na tomto území, a v závere prisľúbil súčinnosť pri riešení vzniknutého stavu. Vzhľadom na závažnosť prehlbovujúcich sa problémov obyvateľov Príboji sa budeme na stránkach ďalšieho čísla Lupčianskych zvestí téme venovať obsiahlejšie. (ela)

Vážení spoluobčania,

pri príležitosti mesiaca úcty k starším, mi dovoľte popriať Vám pevné zdravie, veselú myseľ, veľa úsmevu, elánu a radosť zo života. Roky, ktoré máte pred sebou, prežité obklopené láskou a pozornosťou svojich najbližších. Nech sú dni Vášho zrelého veku prepletené vďačnosťou nás všetkých. Nech je pre Vás jeseň života plná farieb, z ktorých každá bude znamenať jedno krásne prežité obdobie Vášho života.

Všetko dobré Vám zo srdca žela

Mgr. Roland Lamper

starosta obce Slovenská Lupča

Zakúpia sa aj kompostéry

SLOVENSKÁ LUPČA – Ako každej samospráve, tak aj obci Slovenská Lupča spôsobili opatrenia v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 výpadok podielových daní. V Slovenskej Lupči je tento výpadok vo výške 82 826 EUR. Našťastie kompenzácia sa črtá. Vláda na vzniknutú situáciu reaguje a ponúka samosprávam bezúročné návratné finančné výpomoci v objeme plného výpadku dane z príjmov fyzických osôb.

Poslanci Obecného zastupiteľstva jednohlasne schválili podanie

žiadosti a použitie takto získaných prostriedkov na kompenzáciu výdavkov, vyčerpaných obcou Slovenská Lupča v priebehu roka 2020. Prefinancuje sa tak rekonštrukcia vykurovacieho systému v objektoch obce. V rámci obstarania tovarov pre oblasť odpadového hospodárstva sa zakúpia do konca roka konečne aj chýbajúce kompostéry pre obyvateľov obce, ktorí ich v prvej fáze nedostali, keďže ich bol nedostatok. Zároveň sa zakúpi aj záhradná technika a motorové vozidlo pre úsek údržby majetku obce Slovenská Lupča. (ela)

Pokračovanie R1 na Slovenskú Ľupču je v neistote

SLOVENSKÁ ĽUPČA/SLOVENSKO – Napriek snahe zainteresovaných odborníkov sa medzi prioritami súčasného rezortu dopravy a výstavby pokračovanie R1 z Banskej Bystrice do Slovenskej Ľupče nenachádza. Stalo sa to napriek tomu, že tento úsek patrí medzi najlepšie pripravené úseky plánovanej výstavby ciest a v súčasnosti je v riešení aj vykupovanie pozemkov smerom na Slovenskú Ľupču.

Hoci sa spomínaný úsek, ako rýchlostné prepojenie R1, už v minulosti ocitol aj v programovom vyhlásení vlády a považoval sa za dôležitý, v súčasnosti kompetentní tvrdia, že sa čaká na ďalšiu štúdiu, ktorá má povedať, či už dávno schválená trasa s tunelom popod Hiadeľské sedlo na Ružomberok je výhodnejšia ako trasa cez Turiec.

Vyberú si?

A tak sa opäť tento nekonečný príbeh ocitá v štádiu nových štúdií. Kým Turiec preferuje výstavbu rýchlostnej cesty R3 zo Žiaru nad Hronom popri Kremnici do Martina, región spod Urpína čaká budovanie rýchlostnej komunikácie R1 z Banskej Bystrice na Slovenskú Ľupču a potom popod Hiadeľské sedlo a Donovaly až do Ružomberka s napojením na D1. Obe trasy sú však takmer rovnako dlhé. Kým trasou cez Turiec je to 59,5 km, trasa okolo Slovenskej Ľupče je dlhá 55 km. Rozdiel je však v počte tunelov. V prípade R3 bude nutné prekonať náročný

terén pri Kremnici tunelom Čertov vrch v dĺžke 1,030 km, prepojenie R1 medzi Banskou Bystricou a Ružomberkom si vyžiada výstavbu dvoch tunelov popod Hiadeľské sedlo s celkovou dĺžkou 4,774 km.

Snáď most vydrží

Financie na dostavbu R1 a ďalších úsekov ciest v našom regióne chcela kedysi vláda SR získať z dodatočných zdrojov EÚ, a tiež alokovaním financií z programov, ktoré nedokáže Slovensko objektivne vyčerpať v danom programovacom období. Žiaľ, do konečnej realizácie sa tieto úvahy nedostali. Pokračovanie R1 bola až doposiaľ aj vlád-

na, či regionálna priorita, ale teraz sa začalo operovať porovnávacou štúdiou trasy R3, čo odsúva pripravovanú výstavbu rýchlostnej cesty R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča aj s výstavbou nového mosta nad železnicou, ktorý má nahradiť ten súčasný, ktorý je v nevyhovujúcom stave. Obyvateľom Slovenskej Ľupče a podnikajúcim subjektom v jeho blízkosti nezostáva nič iné, iba dúfať, že most ešte chvíľu vydrží, pretože na konečné rozhodnutie ministra dopravy Andreja Doležala, ktorý sa v oblasti priorit pridrža najmä analýz a dát Útvaru hodnoty za peniaze pri posudzovaní jednotlivých projektov, si zrejme ešte istý čas počkáme...

(ela)

Kedy nemusí občianske združenie podať daňové priznanie?

SLOVENSKO - Blíži sa koniec októbra a s ním i termín, ktorý je konečným termínom na podanie daňových priznaní k dani z príjmov za rok 2019. Všetci máme v týchto dňoch povinnosti a obáv viac než dosť, a možno vám preto pomôže táto informácia a zistíte, že vlastne máte o jednu povinnosť menej.

Kedy teda nemusí občianske združenie podať daňové priznanie k dani z príjmov? Podľa slov Jaro-slavy Lukačovičovej, odborníčky na oblasť daní a účtovníctva, takáto možnosť nastáva vtedy, ak za rok 2019 malo združenie iba príjmy, ktoré nie sú predmetom dane z príjmu. Ide o dary, príjmy z 2 % z daní, bankové úroky zrazené zrážkovou daňou alebo príjmy z dedičstva. „Okrem týchto príjmov ešte mohlo mať príjmy z členských príspevkov uvedených v stanovách“ vysvetľuje a dodáva: „Ak občianske združenie malo za rok 2019 iba tieto vyššie uvedené druhy príjmov, povinnosť podať daňové priznanie k dani z príjmov sa ho netýka.“ Podľa jej slov: ak však okrem týchto príjmov malo združenie ešte aj nejaké iné príjmy, napríklad z vlastnej činnosti, dotácií či grantov, daňové priznanie podať musí. To však ešte stále neznamená, že bude platiť daň z príjmov. Za každých okolností ale platí, že aj keď občianske združenie nemá povinnosť podať daňové priznanie, účtovníctvo viesť musí, a rovnako má povinnosť zostaviť účtovnú závierku.

(ela)

Nájomné na polovicu

SLOVENSKÁ ĽUPČA - Poslanci Obecného zastupiteľstva odsúhlasili subjektom, ktoré sú v nájme a podnikajú v obecných priestoroch, zníženie nájomného za obdobie od 13. marca do 10 júna.

Spravili to napriek tomu, že obec sa nemohla uchádzať o kompenzácie týchto príjmov do obecného rozpočtu v rámci dotačnej schémy zo strany rezortu hospo-

dárstva. Ako uviedol starosta obce Roland Lamper, dotačná schéma, vyžadujúca kvalifikovaný elektronický podpis subjektu, nekorešpondovala s podmienkami nájomníkov. A tak z dôvodu obmedzení, ktoré nastali u nájomcov zdravotného strediska v Slovenskej Ľupči pri užívaní priestorov kvôli pandémie spôsobenej ochorením COVID-19, starosta obce v súlade s odporúčaniami finančnej komi-

sie navrhol schváliť nájomcom priestorov zdravotného strediska, ktorých prevádzky boli obmedzené sčasti resp. úplne, 50-percentné zníženie nájomného. Úhrada prevádzkových nákladov, ako vodné, stočné, elektrická energia a plyn, sa realizuje formou zálohových platieb a nie je súčasťou nájomného.

(ela)

ZDRAVOTNÉ STREDISKO - obec zabezpečila hydraulické vyregulovanie sústavy ústredného kúrenia v budove, spojené s výmenou radiátorov a osadením termoregulačných hlavíc.

Mladí olympionici budú súťažiť aj v našej hale

SLOVENSKÁ LUPČA/BANSKÁ BYSTRICA – Súčasťou medzinárodného olympijského podujatia, XVI. Európskeho olympijského festivalu mládeže 2022 (EYOF), má byť aj športová hala v Slovenskej Lupči. Stretnutia poslancov - členov Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport - sa na pôde Mestského úradu Banská Bystrica v rámci poslaneckého prieskumu zúčastnil aj starosta Roland Lamper.

pili od výstavby multifunkčnej športovej haly, a rozhodli sa využiť existujúcu halu v Detve. Štátu usporili v rozpočte približne 5 miliónov EUR. Okrem usporiadateľského mesta a Slovenského olympijského a športového výboru participujú na prípravách podujatia aj Banskobystrický samosprávny kraj, Vojenské športové centrum Dukla Banská Bystrica, Univerzita Mateja Bela a mestá a obce z regiónu.

Musia bezodkladne začať

V rámci poslaneckého prieskumu zazneli konkrétne požiadavky na dodanie materiálu, ktorý organizačný výbor EYOF už opakovane v požadovanej štruktúre dodal Ministerstvu financií SR a Útvaru hodnota za peniaze. „Je potrebné bezodkladne naštartovanie procesov, súvisiacich s organizáciou tohto medzinárodného olympijského podujatia. Pevne veríme, že nakoniec sa aj s podporou a garanciou vlády SR podarí zorganizovať úspešné podujatie, o ktorom sa bude vo svete a Európe hovoriť v pozitívnom zmysle“ zhodnotil rokovanie Roland Lamper.

(ela)

Foto archív EYOF

Prieskum bol podľa jeho slov zameraný na pripravenosť športovísk a financovanie projektu EYOF 2022 (European Youth Olympic Festival). Najväčší olympijský festival mládeže by sa mal konať koncom júla 2022 a športovcov by mala hostiť práve Banská Bystrica. Ide o športovú udalosť s účasťou mladých európskych športovcov vo veku 14 – 18 rokov, ktorá sa koná každý nepárny rok, pričom sa rozdeľuje na zimnú a letnú časť.

Na Slovensku po prvýkrát

Zakladateľom, a zároveň priekopníkom tohto podujatia, sa stal na začiatku 90. rokov minulého storo-

čia súčasný prezident Medzinárodného olympijského výboru Jacques Rogge. Prvý ročník sa konal v roku 1991 v belgickom Bruseli, neskôr športovcov hostili Holandsko, Veľká Británia, Portugalsko, Dánsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, ale aj Srbsko, Fínsko, Maďarsko, Turecko, Grécko či Azerbajdžan. Mesto pod Urpínom získalo organizátorské právo usporiadať EYOF v roku 2022 namiesto Košíc, ktoré sa vzdali usporiadania tohto najväčšieho multišportového podujatia na Slovensku. Slovenský olympijský a športový výbor uprednostnil Banskú Bystricu pred ďalšími záujemcami, ktorí chceli nahradiť Košice.

Obce participujú tiež

Ako uviedol prezident organizačného výboru Ján Nosko, ktorý je zároveň primátorom Banskej Bystrice, v roku 2019, potom ako sa Košice vzdali organizovania podujatia, vzalo na seba zodpovednosť za organizáciu podujatia, s cieľom zachrániť reputáciu Slovenska, mesto Banská Bystrica. Predchádzajúca vláda SR schválila a vyčlenila na organizáciu EYOF v Banskej Bystrici sumu 12 miliónov EUR a na dobudovanie nevyhnutnej športovej infraštruktúry ďalších 11 miliónov EUR. Počas mimoriadneho obdobia, vyplývajúceho z krízy, zavinenej pandémiou korony, však s cieľom ušetriť ustú-

Strava pre deti bude varená v obci

SLOVENSKÁ LUPČA – Škola bude mať nového dodávateľa stravy.

Ako uviedol riaditeľ základnej školy René Kováčik, v rámci výberového konania škola zaslala 5 výziev na ponuky, pričom sa do procesu súťaže prihlásili iba dva subjekty. Pôvodný dodávateľ stravy, ktorý bol jedným z nich, však ponúkol vyššiu cenu, a tá bola hlavným kritériom výberu dodávateľa. Novým dodávateľom stravy pre školy v Slovenskej Lupči sa preto vďaka nižšej cene stáva na nasledujúce obdobie 3 rokov subjekt sídlaci v Slovenskej Lupči, prevádzkovateľ hostinec Tríbel.

(ela)

Ceny dreva ovplyvnili kalamity

SLOVENSKÁ LUPČA – Jedným z bodov predošlých zasadnutí Obecného zastupiteľstva bolo aj hospodárenie spoločnosti Obecný podnik lesov, spol. s r.o. Slovenská Lupča, ktoré predstavil poslancom jeho konateľ Miloš Urban. Ako uviedol, lesného hospodára ovplyvňujú dve podstatné veci, a to je stav dažďa, alebo sucho.

Práve to v uplynulom hodnotenom období spôsobilo škody na zalesňovaných plochách, a ako poznamenal riaditeľ, zvýšila sa aj aktivita lykožrúta. Obecných lesníkov však do kúta tentoraz zatlačil najmä stav veľkej kalamity v Česku, kde ceny dreva ovplyvnili práve jeho prebytok. Situácia v Česku negatívne ovplyvnila cenu drevnej hmoty aj na Slovensku. Podľa slov Miloša Urbana zalesňovanie bolo

Získali certifikát

realizované na celkovej ploche 6,9 ha, pričom holina po kalamite bola zalesňovaná aj v spolupráci s vedením a žiakmi ZŠ Sama Cambela v Slovenskej Lupči: „Aj takto by som rád poďakoval tak deťom, ako aj škole a rodičovskému zboru. Určite budeme v podobných činnostiach pokračovať.“

realizované na celkovej ploche 6,9 ha, pričom holina po kalamite bola zalesňovaná aj v spolupráci s vedením a žiakmi ZŠ Sama Cambela v Slovenskej Lupči: „Aj takto by som rád poďakoval tak deťom, ako aj škole a rodičovskému zboru. Určite budeme v podobných činnostiach pokračovať.“

(ela)

K financovaniu výučby na školách pristúpili citlivo

SLOVENSKO - Poslanci Obecného zastupiteľstva na uplynulých zasadnutiach prerokovali s riaditeľmi škôl okrem iného aj materiál, ktorý určuje výšku príspevkov školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Aj pod toto rozhodnutie sa však podpísala súčasná situácia, ktorej dosah a trvanie zatiaľ nevie odhadnúť nikto z kompetentných.

Za malého škôlkara rodičia v Materskej škole počas školského roka zaplatia 16 EUR mesačne, pričom ide o čiastočnú úhradou celkových výdavkov na dieťa. Pokiaľ však pôjde o pobyt v zariadení počas prázdnin, suma bude dvojnásobná. Príspevok sa neuhrádza za dieťa, ktoré má jeden rok pred začatím povinnej školskej dochádzky, prípadne ak jeho zákonný zástupca predloží riaditeľke doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Rovnako platí, že sa príspevok neuhrádza ani vtedy, ak má dieťa prerušenú dochádzku na viac ako 30 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní kvôli chorobe alebo z iných preukázateľných rodinných dôvodov. Rovnako sa neplatí, ak sa prevádzka škôlky preruší zriaďovateľom, prípadne z iných závažných dôvodov.

Kvalita ostane napriek opatreniam

Ako uviedol riaditeľ Základnej

umeleckej školy Ivo Petrák, k zvyšovaniu poplatkov tentoraz nepristúpili. V uplynulých mesiacoch bolo vyučovanie realizované počas „covid-uzavretia“, keď prebiehalo v elektronickej forme: „Sme jednou z mála ZUŠ-iek, ktoré k tomuto citlivému problému financovania pristúpili rovnako citlivo.“ Vysvetlil, že ďalším dôvodom, prečo sa tak rozhodli, bol fakt, že pri tomto počte detí sa ešte dajú modelovať a kreovať opatrenia v rámci stopnutých noriem či krátenia finančných prostriedkov. Zároveň dodal, že takto nastavené opatrenia sa na kvalite výučby nepodpisujú, nakoľko pedagogický personál je nastavený na takú vysokú úroveň vyučovania aj počas epidemiologických opatrení. A tak poplatky za ZUŠ ostávajú na pôvodnej hranici 7 EUR za mesiac, pokiaľ ide o individuálne vyučovanie, a o dve eurá menej, ak sa jedná o kolektívnu výučbu. Riaditeľ však pripustil zvyšovanie na budúci rok.

Aké sú teda príspevky?

Pre zaujímavosť ešte uvedieme, že za navštevovanie Centra voľného času pri ZŠ, podľa prijatého Všeobecne záväzného opatrenia, rodič uhrádza 5 EUR za školský polrok. V školskom klube rodič zaplatí, pokiaľ ho jeho ratolesť navštevuje ráno, 15 EUR za školský polrok, ak ho navštevuje aj popoludní do 15:00 hod., zaplatí o 10 EUR viac,

a ďalších 10 EUR navyše dá vtedy, keď dieťaťu predĺži pobyt do 16:30 hod. Príspevok, ktorý zákonný zástupca dieťaťa uhrádza školskej jedálni vo výške nákladov na nákup potravín, závisí od veku malých strávníkov. Zároveň sa však rodič podieľa týmto príspevkom aj na režijných nákladoch na prevádzku školskej jedálne.

Dotácia podpory stravovacích návykov

Ešte treba uviesť, že tak v poslednom ročníku materskej školy, ako aj na základnej škole, má dieťa, zúčastňujúce sa výchovno-vzdelávacieho procesu, nárok na tzv. dotáciu na podporu stravovacích návykov. A tak rodičia škôlkarov zaplatia 1,82 EUR za deň, a pokiaľ budú mať nárok na dotáciu, bude to iba 0,62 EUR za deň. Za deti na prvom stupni je cena jedla 2,70 EUR, pričom obec uhrádza 0,60 EUR, a dotácia tvorí sumu 0,90 EUR. Rodičia teda po splnení podmienok dotácie zaplatia 0,90 EUR alebo bez nej 2,10 EUR. Druhý stupeň má sumu o 12 centov vyššiu. Takže rodič zaplatí 1,02 EUR s dotáciou alebo bez nej 2,22 EUR. Ako však naznačil riaditeľ ZŠ René Kováčik, nie je vylúčené, že štát v budúcnosti nebude dotácie zasielať školám, ale priamo rodinám cez tzv. daňový bonus.

(ela)

Bohu na slávu, blížnemu na pomoc

Každý z nás vie, že „oheň je dobrý sluha, ale zlý pán“

Nebezpečenstvo nekontrolovaného živlu, ktorý dokáže v okamihu zničiť ľudské životy i majetok, neustále verejnosti pripomína, akú dôležitú úlohu v našom živote zohrávajú nielen profesionálni, ale aj dobrovoľní hasiči, ktorí nielen s ohňom bojujú, ale starajú sa aj o to, aby sa nešťastiu predchádzalo.

Obec zabezpečovala úpravu okrajov ciest kritických úsekov. V spolupráci s Obecným podnikom lesov a Dobrovoľným hasičským zborom aj úpravu odvodňovacích rigolov a preplach priepustí v oblasti Driekyňa.

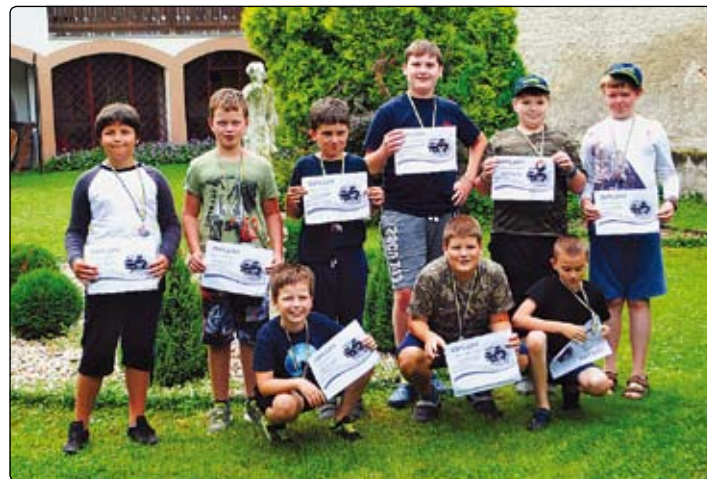
Žijú skromne medzi nami, a sú neoddeliteľnou súčasťou starostlivosti o našu bezpečnosť, ale aj spoločenského a kultúrneho života v našej obci. Za svoje úsilie a ochotu si zaslúžia našu úctu a pozornosť. Vo svojom voľnom čase si v spolupráci s obecným úradom zrekonštruovali vnútorné priestory hasične a z jej vonkajšej strany vytvorili priestor pre patróna hasičov, sv. Floriána, ktorý drží ochrannú ruku nad všetkými obyvateľmi našej obce. Pán Otko Brynych za našu Rímskokatolícku, ako aj Evanjelickú cirkev AV, daroval sošku sv. Floriána, a pani Jarka Filadelfiová sa postarala o pozadie priestoru, kde bol umiestnený. Výbor dobrovoľného hasičského zboru všetkým svojim členom, ktorí sa podieľali na zveladení týchto priestorov, ako aj p. O. Brynychovi, p. J. Filadelfiovej, p. dekanovi P. Ivaničovi a p. farárovi Evanjelickej cirkvi AV J. Jakušovi, ďakuje za prisľub posvätenia sv. Floriána.

Výbor DHZ

Podakovanie

Dňa 22. a 23. augusta sme našim mladým hasičom pripravili víkendové sústreďenie, ktoré sa uskutočnilo v priestoroch evanjelickej fary. Pekné prostredie, spojené s nocou na chatkách, sa deťom veľmi páčilo, a už teraz sa tešia na ďalšie chvíle, strávené v týchto priestoroch. Ďakujeme farnosti Evanjelickej cirkvi AV za poskytnutie priestorov na fare, kde sa môžu naši mladí hasiči stretávať, a my máme kde im svoje skúsenosti odovzdávať. Podakovanie patrí aj p. starostovi Rolandovi Lamperovi a obecnému úradu za sponzorovanie tejto akcie, ako aj za finančnú podporu našej hasičskej mládeže.

Výbor DHZ

Kompostovať znamená ušetriť viac ako 30 % za likvidáciu odpadu!

SLOVENSKÁ LUPČA - Keby sme všetci v obci kompostovali biologicky rozložiteľný odpad, alebo ako to nazývali naše staré mamy – hádzali ho na hnoj, už dnes by sme ušetrili viac ako 30 % financií za odvoz zmesového komunálneho odpadu. Lupčania ročne vyprodukujú vyše 600 ton zmesového odpadu, a najväčší podiel v ňom má práve zelený odpad z kuchyne ale aj záhrady.

Od januára si budeme musieť za tento prepych (alebo lepšie našu nezodpovednosť) priplatiť. Zákon o odpadoch totižto ukladá ďalšie povinnosti. Ak nezavedieme 100-percentné kompostovanie, bude obec povinná doplniť kontajnery na zber kuchynského odpadu, za vývoz ktorého si doplatíme približne o 15 až 20 tisíc EUR ročne navyše. Keď k tomu pripočítame ďalšiu novú položku, vyplývajúcu zo zákona – poplatok za „dotriedovanie“ odpadu na skládke, čo predstavuje 50 až 80 EUR na jednu tonu odpadu, tak sa poplatky za smeti vyšplhajú poriadne vysoko.

Čo priniesla analýza zmesového komunálneho odpadu?

Obec si objednala v externej firme analýzu zmesového komunálneho odpadu. Analýza bola urobená 22. júla 2020 na 5 % vzorke

všetkých nádob pripravených na odvoz. Celkovo bolo vysypaných 44 nádob, z ktorých odpad bol následne roztriedený na jednotlivé zložky a odvážený. Zvlášť boli vyhodnotené výsledky v rodinných domoch a zvlášť v bytových. Aké boli výsledky? Jednoznačne **najväčší podiel tvoril kompostovateľný biologicky rozložiteľný odpad** – takmer 35 % (v bytovkách to bolo ešte viac – vyše 38 %). Vysoký podiel bol však aj v rodinných domoch, čo poukazuje na dnešný

trend – sterilne upratané záhradky s anglickým trávnikom, kde zelené rastlinné zvyšky predstavujú skôr príťaž, a nie hnojivo. Vysoký podiel – takmer 9 % - tvorili zvyšky jedla, čo hovorí o tom, ako neskutočne plytváme potravinami. Príliš sme si privykli na konzumný životný štýl, nakupujeme zbytočne veľa, a potom vyhadzujeme. Aj papier tvoril viac ako 5 %, napriek tomu, že prebieha triedený zber.

Niet inej cesty

Záver je teda jasný. Ak sa chceme v triedení odpadu posunúť ďalej, **musíme kompostovať**. Od januára bude v rodinných domoch našej obce kompostovanie povinné. V bytovkách to bude závisieť od dohody všetkých obyvateľov. Nemôžu však ísť dvojakým spôsobom. Buď si zvolia systém komunitného kompostovania alebo zvýšené poplatky za odvoz kuchynského odpadu. Časť domácností už získala kompostéry, ktoré sme zakúpili z eurofondov. Ich počet bol však obmedzený, a ani zďaleka nepokryl všetky domácnosti v rodinných domoch. Mnohí však kompostujú napriek tomu a nevhadzujú biologicky rozložiteľný odpad do zmesového. Obec preverí akútnu potrebu doplnenia kompostérov a svoje finančné možnosti, ktoré nie sú práve priaznivé. V tejto situácii veľmi pomôžu tí občania, ktorí sa zaviazu kompostovať aj bez nároku na nový kompostér, a pomôžu tak preklenúť toto neľahké obdobie. V budúcnosti budú uprednostnení zase oni. Veľkokapacitné kontajnery na prebytky zeleného odpadu zo záhrad budú zachované, tam môžete aj naďalej vyviezť posekané konáre, trávnu či lístie. POZOR! Nevhadzujte iný odpad, ani zelený odpad v plastových vreciach, ale ho zakaždým vysypte a obaly zlikvidujte tam, kam patria.

(db)

Výsledky analýzy zberu komunálneho odpadu v bytových domoch (KBV)		
Zložka komunálneho odpadu	Hmotnosť (kg)	Percentuálny
Papier	5,67	3,08
Plasty ostatné	8,54	4,64
Zmesový komunálny odpad	40,52	22,04
VKM	1,46	0,79
Jednorázové plienky	17,63	9,59
Sklo	5,85	3,18
Plasty PET	1,76	0,96
Obaly z kovu	9,84	5,35
Zvyšky jedla	14,58	7,93
Kompostovateľné BRO	71,12	38,68
Textil a obuv	4,17	2,27
Nebezpečný odpad	0,20	0,11
Elektroodpad	2,54	1,38
Celkom	183,54	100,00

Výsledky analýzy zberu komunálneho odpadu v rodinných domoch (IBV)		
Zložka komunálneho odpadu	Hmotnosť (kg)	Percentuálny
Papier	17,16	6,51
Plasty ostatné	10,95	4,15
Zmesový komunálny odpad	62,91	23,86
VKM	5,48	2,08
Jednorázové plienky	19,51	7,40
Sklo	10,05	3,81
Plasty PET	0,85	0,32
Obaly z kovu	6,32	2,40
Zvyšky jedla	23,92	9,07
Kompostovateľné BRO	82,97	31,47
Textil a obuv	8,98	3,41
Nebezpečný odpad	0,40	0,15
Elektroodpad	0,70	0,27
Drobný stavebný odpad	13,48	5,11
Celkom	263,68	100,00

Výsledky analýzy zberu komunálneho odpadu za celú obec SLOVENSKÁ LUPČA		
Zložka komunálneho odpadu	Hmotnosť (kg)	Percentuálny
Papier	22,83	5,10
Plasty ostatné	19,49	4,35
Zmesový komunálny odpad	103,43	23,11
VKM	6,94	1,55
Jednorázové plienky	37,14	8,30
Sklo	15,9	3,55
Plasty PET	2,61	0,58
Obaly z kovu	16,16	3,61
Zvyšky jedla	38,5	8,60
Kompostovateľné BRO	154,09	34,43
Textil a obuv	13,15	2,94
Nebezpečný odpad	0,6	0,13
Elektroodpad	3,24	0,72
Drobný stavebný odpad	13,48	3,01
Celkom	447,56	100

Problematická mládež v obci

SLOVENSKÁ LUPČA – UŽ dlhšiu dobu v našej obci dochádza opakovanne k rušeniu nočného pokoja, vandalizmu a rôznym prečinom vo vzťahu k občianskemu spolunažívaniu. Tieto nemilé skutky sú pripisované skupine mladých ľudí, potulujúcich sa obcou zväčša pod vplyvom alkoholu alebo iných látok. Ich výstredné správanie býva sprevádzané hlasitou hudbou a vulgárnym vyjadrovaním. Mnohí z vás na závažnosť problému upozorňujete.

Táto situácia sa týka a trápi všetkých obyvateľov obce. Občania volajú po riešení. Všetci si želáme pokojné a bezpečné spolunažívanie bez problémov. Chceme vás ubezpečiť, že vedenie obce Slovenská Lupča vzniknutú situáciu berie mimoriadne vážne. Na riešení problému vedenie obce spolupracuje s políciou, sociálnym úradom, komunitnými organizátormi a organizátorkami z Centra komunitného organizovania, ako aj s dotknutými komunitami. Problém presahuje hranice našej obce a je

Opýtali sme sa za vás

zložitý. Apelujeme na vás, spoluobčania, aby ste prípadné problémy oznámili polícii, informovali o nich obecny úrad a prispeli k nájdeniu pokojného riešenia.

Vyjadrenie k problematickej mládeži

Závažnosť spomínanej situácie vnímajú aj ako problém chápu aj Rómovia, ktorí žijú v Slovenskej Lupči. V spolupráci s Centrom komunitného organizovania, ktoré okrem iného vykonáva aj terénnu prácu v individuálnych komunitách a spomenutým problémom sa zaoberá už istú dobu, pripravili stanovisko:

„My, Rómovia spoza Hrona, tu s vami žijeme už dlho. Sme radi, že s vami máme dobré vzťahy, ktoré síce nie sú vždy bezproblémové, ale vedeli sme spolu vychádzať. Toto pokojné spolunažívanie začali v poslednom čase narušovať niektorí mladí ľudia pod vplyvom návykových látok.

Chápeme, že ste na nich nahnevani, aj že sa obávate o svoju bezpečnosť. Prosíme vás, aby ste nás nehádzali do jedného vreca. My ich totiž nemáme pred očami len pár hodín denne. Žijú v našej komunite, a my musíme tento problém riešiť spolu s nimi. Všetko, čo vám na nich vadí, nám vadí oveľa viac, a všetkého, čoho sa od nich bojíte, my sa bojíme oveľa viac. Aj my sme už tento problém začali riešiť a chceme spraviť všetko pre to, aby takéto problémy neboli ani v našej komunite, ani v našej obci. Nie sme všetci rovnakí. Prosíme vás, nezabúdajte na to.“

Autor: Martin Bobák

Prečo nefungoval rozhlas?

SLOVENSKÁ LUPČA – Obyvatelia obce môžu končene po

viacerých týždňoch počúvať hlásenie správ z obecného rozhlasu. Hoci bol rozhlas po celú dobu svojho výpadku funkčný, hlásiť oznamy nebolo možné kvôli poškodenému zosilňovaču drôtového rozhlasu. Pravdepodobným dôvodom poškodenia bolo zrejme prepätie, ktoré vzniklo v sieti. Poškodené zariadenie, ktorému záruka v minulosti vypršala, bolo vrátené na opravu dodávateľovi. Vzhľadom na zdĺhavosť procesu, viažucu sa na závažnosť problému, však kompetentní nakoniec rozhodli, že jeho pozárúčna oprava by bola nerentabilná, a zakúpili zariadenie nové. Opätovné sprevádzkovanie rozhlasu sa podarilo v poslednom septembrovom týždni. Rozhlas si ešte bude vyžadovať jemné doladenie ohľadne hlasitosti.

(jd)

Obrátili sme sa s otázkami na políciu

Vzhľadom na problémovú situáciu v obci Slovenská Lupča, ktorá v ostatnom čase ústí do verejných diskusií na sociálnych sieťach, kde mnohí obyvatelia reagujú na nepríjemné správanie skupiny mladých Rómov, ktoré trápi aj obyvateľov osady za Hronom, sme oslovili hovorkyňu Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Máriu Faltániovú. Zistovala reálnu situáciu:

Doposiaľ nám vami uvádzanú problémovú situáciu nikto oficiálne neoznámil, či už ako priestupok alebo trestný čin. Prípadné oznámenia o rušení nočného pokoja alebo problémoch týkajúcich sa občianskeho spolunažívania hliadky preverujú a vybavujú ihneď. Na tunajšom OO PZ Slovenská Lupča neevidujeme žiadne oznámenie, týkajúce sa protiprávneho konania mladých Rómov v obci Slovenská Lupča. Oznámenia sa týkajú väčšinou nezhôd v rómskej osade, a tieto sú priebežne riešené.

Vedenie obce, tak ako aj viacerí obyvatelia, sa často opakovanne so žiadosťou o pomoc obrátili

na príslušný Policajný zbor, od ktorého krokov očakávajú rúzne a očividné riešenie vzniknutej situácie. Zaujímalo by nás, v akom štádiu je vyšetrovanie a aké kroky, ktoré samozrejme môžete v rámci prebiehajúceho vyšetrovania zverejniť, boli podniknuté:

Na základe ústneho podnetu od starostu obce Slovenská Lupča, týkajúceho sa rušenia nočného pokoja a narušania občianskeho spolunažívania v okolí cintorína v obci Slovenská Lupča, sú priebežne v nepravidielných intervaloch, ako v dennej, tak aj nočnej dobe, vykonávané inštruktážou velené hliadky na kontrolu problémovej oblasti, kde však pri previerkach vykonaných hliadkou na uvedenom mieste nebolo zistené porušenie, zavinené konkrétnymi osobami. Buď pri kontrole hliadky už nikto na nahlásenom mieste nebol alebo tam boli osoby, ktoré sa nedopúšťali svojim konaním protiprávneho konania, a tieto boli hliadkou skontrolované na mieste a poučené v zmysle zákona.

Z pohľadu obyvateľov ide nielen o rušenie verejného poriadku, obťažovanie, vulgarity či neprístojné správanie, ale aj o problém podstatne závažnejšieho charakteru – návykových látkach, ktorých prechovávanie, užívanie a šírenie je trestným činom, ktorého dosah ohrozuje najmä mladistvých a deti, pričom priamoúmerne zvyšuje aj samotnú kriminalitu. Aké úkony boli zo strany príslušných oddelení PZ realizované vzhľadom na opakujúcu sa situáciu?

Tunajšie OO PZ Slovenská Lupča i naďalej bude vykonávať hliadkovú a pochôdzkovú činnosť v problémovej oblasti teritória obce Slovenská Lupča, a to v nepravidielných intervaloch, a v prípade zistenia protiprávneho konania toto sa bude riešiť ihneď. K uvedenej problematike boli úlohami poverení aj referenti - špecialisti na prácu s rómskou komunitou, s cieľom zistiť prípadných páchateľov hore uvedeného konania, a tiež preventívne pôsobiť v miestnej rómskej komunite na Tehelnej ulici.

Podľa trestného zákona SR je návykovou taká látka, ktorá nepriaznivo ovplyvňuje psychiku človeka alebo jeho ovládacie a rozpoznávací schopnosti a jeho sociálne správanie. Ako majú v rámci zachovania svojej bezpečnosti, dbajú na pokojné a rozumné riešenie situácie, postupovať obyvatelia, ktorí sa cítia byť obťažovaní či ohrození? Ako sama polícia uvádza, naozaj sa často stáva, že po privolaní policajnej hliadky sú páchatelia už preč...

Odporúčame aj prostredníctvom zástupcov obce informovať občanov, aby v prípade akéhokoľvek narušenia verejného poriadku na území obce okamžite oznámili takúto skutočnosť na linku 158, resp. priamo na tunajšom OO PZ, nakoľko len včasné oznámenie a okamžitý zákrok polície môžu mať žiadaný efekt. Zároveň, ak majú informácie, že protiprávne konanie páchajú konkrétne osoby, toto je taktiež potrebné oznámiť bezodkladne na OO PZ Slovenská Lupča.

Zhovárala sa Erika Lamperová

Cena Ladislava E. Hudeca 2020 patrí

SLOVENSKÁ LUPČA/ZÜRICH – Málokto vie, keď prechádza Viglašom, že tamojší Rímsko-katolícky kostol Panny Márie má rovnakého autora ako seleziánsky Farský kostol Panny Márie Pomocnice kresťanov na Bratislavskej Miletičke či Kláštor Milosrdných sestier sv. Vincenta v Bojničkách pri Hlohovci. A už málokto čo i len tuší, že za týmito skvostnými dielami je aj ktosi pôvodcom zo Slovenskej Lupče.

A netušila som to ani ja, kým sa mi do rúk úplne náhodou nedostal článok o Cene LADISLAVA EDUARDA HUDECA 2020. Autormi spomenutých stavieb a nositeľmi ceny sú architekti, manželia Ada Weber rod. Valentkova, rodáčka zo Slovenskej Lupče a Marián Weber, rodený Prešovčan, ktorí žijú vo Švajčiarsku v Zürichu. Cenu udeľujú každé 2 roky architektom pôvodcom zo Slovenska, žijúcim za hranicami. Architekti Weberovci dostali cenu za významné architektonické pôsobenie v zahraničí, vrátane pozoruhodných diel realizovaných na Slovensku, a za svoju umeleckú činnosť. Manželia po roku 1989 navrhli na Slovensku šesť projektov sakrálnych stavieb, pričom tri boli aj zrealizované a získali ocenenia.

Navrhovali sakrálne stavby

Ako som sa neskôr dozvedela, slávnostné odovzdávanie Ceny, ktoré sa tradične koná v Banskej Bystrici a je spojené aj s výstavou laureátov, sa zatiaľ v avizovanom termíne nemohlo uskutočniť kvôli opatreniam v súvislosti s pandémiou COVID-19. Na vysvetlenie uvedieme, že spomínané ocenenie, udeľované od roku 2013, okrem ar-

Rodáčka zo Slovenskej Lupče

Ada Weber (rod. Mária Anna Valentková) vyrástla v Slovenskej Lupči a Marián Weber v Prešove.

chitektonickej tvorby zohľadňuje aj popularizačnú, vedeckú, umeleckú či pedagogickú činnosť nominovaných osobností. Cenu, ktorá bola zriadená ako pocta svetoznámemu architektovi, slovenskému rodákovi L. E. Hudecovi a jeho celoživotnému dielu, udeľuje Spolok architektov Slovenska (SAS) a Centrum Ladislava E. Hudeca n.o. (CALEH) s podporou Fondu výtvarných umení.

Weberovci okrem spomínanej sakrálnej tvorby na Slovensku realizovali vo Švajčiarsku bankové filiálky, administratívne budovy a bytové objekty. Na moju otázku, prečo stavali na Slovensku práve sakrálne stavby, odpovedali: „Pre architekta je to asi najkrajšia úloha, pri ktorej môže rozvinúť aj svoj umelecký talent..., keď ho má.“ Vážime si, že sme dostali túto šancu v živote. Navyše Slovensko majú v srdci.

Prvý kostol s webovou stránkou

Aj to bol dôvod, prečo po páde

totality, keď nastal na Slovensku rozmach výstavby kostolov, navrhovali sakrálne stavby bez nároku na honorár. Práve v tom čase, keď pani Ada navštevovala postgraduálne štúdium na Fakulte architektúry ETH v Zürichu, dostali Weberovci od Saleziánov v Bratislave ponuku navrhnuť pre ich Centrum na Miletičovej ulici nový kostol, a manželia začali okamžite na jeho návrhu pracovať. Jej profesor Gerhard Schmitt s nadšením súhlasil, aby kostol bol jej diplomovou prácou na tému Navrhovanie, vizualizácia a prezentácia architektúry pomocou počítača.

„To sa aj stalo, a digitálny model kostola saleziánov bol prezentovaný na internete už v roku 1995, dva roky pred jeho dokončením. Je tomu už 25 rokov. Myslím, že to bol prvý kostol na Slovensku, ktorý bol vizualizovaný a mal webovú stránku.“ Popri architektúre sa obidvaja venujú aj dizajnu a geometrickému konkrétnemu umeniu. Pred 4 rokmi mali v Bratislave v K. Gallery výstavu s názvom „Architektúra

v umení a umenie v architektúre“. Zúčastňujú sa kolektívnych výstav v galériách rôznych Európskych miest. Hovorí: „Práca, ktorá človeka baví, tá neunavuje, ale teší a dodáva energiu.“

Spomienky na osudný rok

Napriek tomu, že rodina Weberovcov žije 51 rokov vo Švajčiarsku, rodnú reč si zachovali, a tak telefonát o ich osudoch a živote s nežnejšou polovíčkou tejto zaujímavej dvojice architektov bol veľmi príjemný. Hneď na začiatku mi povedala, že meno Ada jej dali spolužiačky na vysokej škole, ale v Slovenskej Lupči vyrástla ako Anka Valentková. Bývala v rodičovskom dome na Mlynskej ulici 10, kde teraz býva manželka jej zomrelého brata Milana Valentku a jeho dcéra s rodinou. Ada a Marián sa stretli na Fakulte architektúry v Bratislave v ateliéri prof. Jozefa Lacka, u ktorého diplomovali v osudný rok 1968. August 1968 zmenil život mnohých mladých ľudí a zmenil aj ich pôvodné plány pracovať a bývať v Bratislave, kde mali sľúbené pracovné miesta. Avšak prišli tanky, a závan slobody sa stratil. Rozhodli sa odísť a zvolili radšej slobodný život v neistote, ako neslobodu v relatívnej istote totalitného režimu. Z podnikového vlakového zjazdu po európskych metropolách sa v Zürichu medzi ostatných výletníkov do vlaku už nevrátili...Požiadali tu o azyl.

Slobodne dýchať a tvoriť

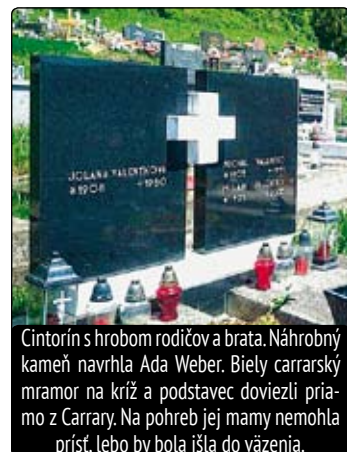
Bol to práve spomínaný profesor Lacko, autor slávneho Nového mosta s vyhliadkovou reštauráciou, u ktorého obaja diplomovali a kto zohral vtedy v živote mladej dvo-

Kláštor milosrdných sestier sv. Vincenta, Bojničky pri Hlohovci (1999 – 2000)

Kostol Narodenia P. Márie vo Viglaši (2003 – 2005 v súťaži Stavba roka 2006 získal Cenu ABF Slovakia a nomináciu na Cenu Dušana Jurkoviča 2006)

Cintorín s hrobom rodičov a brata. Náhrobný kameň navrhla Ada Weber. Biely carrarský mramor na kríž a podstavec doviezli priamo z Carrary. Na pohreb jej mamy nemohla prísť, lebo by bola išla do väzenia.

Ade a Mariánovi Weberovcom

Kostol salesiánov dona Bosca v Bratislave (1995 – 1997, nominácia na Cenu D. Jurkoviča a Stavba roka 1998), Medzinárodná cena Slovenskej Akadémie Vied (SAV) 1999

jice veľkú úlohu: „Bol nielen super architekt, ale aj veľkorysý človek“ hovorí Ada a vysvetľuje, že im odovzdal nielen lásku k architektúre, ale na ich prosbu, keď už boli vo Švajčiarsku, dal tajne urobiť fotky ich semestrálnych a diplomových projektov, aby sa mali čím preukázať pri hľadaní práce vo Švajčiarsku, a po ich švagrovi fotky aj poslal. S odkazom: „Ste mladí, budete žiť v slobodnej krajine, ktorá vám dovolí slobodne dýchať a tvoriť. Nás tu teraz po tejto strašnej okupácii nič dobrého nečaká. Nezabudnite pritom na Slovensko a robte slovenským školám architektúry dobré meno.“ Nezabudli. Od roku 1969 žijú a pracujú v Zürichu. Prácu našli hneď, možno aj vďaka tým fotografiám, ale hlavne preto, že vo Švajčiarsku bola vtedy vysoká konjunktúra a nedostatok architektov, lekárov a ostatných kvalifikovaných odborníkov: „Boli sme vítaní možno aj zo solidarity s okupovaným Československom.“ Na mentalitu Švajčiarov si však museli zvykať,

lebo, ako hovorí Ada, nemajú tak „srdce na dlani“ ako väčšina Slovákov: „No neskôr sme pochopili, že majú pravdu, že si tak chránia svoje súkromie, a nie sú potom tak zraniteľní. Na druhej strane priatelia, ktorého uznali za hodného dôvery, sú verní a veľmi nápomocní. Závisť vo Švajčiarsku nie je rozšírená. Skôr to spojenie: „Žiť a nechať žiť.“

Dá sa ostať dobrým Slovákom

Ich tajný odchod bez rozlúčky mal však aj bolestivejšiu stránku. Doma ostali rodičia, príbuzní a priatelia: „Na pohreb mamy som nemohla prísť. Bola by som išla do väzenia...“ Obidvaja boli totiž odsúdení za neoprávnené opustenie republiky na 18 mesiacov väzenia. Na Slovensko mohli prísť až po 17 rokoch, v roku 1986, keď dostali Švajčiarske a zrušili Československé občianstvo. Teraz majú celá rodina dupľované občianstvo, lebo po nežnej revolúcii

zachová k nej puto a lásku.“ Tú si zachovali a odovzdali ju aj ďalej. Svoju dcéru a syna naučili nielen dobre hovoriť po slovensky, ale vstúpili im aj lásku k Slovensku. Obidvaja veľ-

S pani Adou Weber sme si medzičasom vymenili niekoľko mailov a komunikujeme aj na sociálnych sieťach. Začala som sledovať ich tvorbu, a musím povedať, že mi ako laikovi, a vskutku absolútne neznalcovi zákutí architektúry, publikované fotografie z výstav učarovali. Nikdy by som nebola povedala, ako ľahko je možné tvary či hru svetla vidieť v rôznych perspektívach a súladoch. O to milšie mi je od človeka ako ona čítať v týchto pohnutých časoch povzbudivé slová: „Srdečne ďakujeme a prajeme všetko dobré. Zostaňte zdravá. My sme zatiaľ zdraví obidvaja. Dávame pozor a stretávame sa s deťmi, vnúčatami a priateľmi len vonku. Mala som 7. septembra narodeniny, tak nám syn s nevestou poslali cez Pizzu Kuriera pizzu a dve fľaše vína. Napriek Corone treba zostať optimistický.“ Áno, súhlasím, a ešte pri spomienke na nich dodávam – pokorný a skromný.

Erika Lamperová

Foto archív architektov

Cena archiektka Ladislava Eduarda Hudeca mala byť odovzďavaná koncom mája v B. Bystrici.

im bolo vrátené Československé občianstvo a neskôr zmenené na Slovenské občianstvo. „Nikdy sme ten rozhodujúci krok pre náš život neľutovali“ hovorí Ada a dodáva: „Dá sa aj za hranicami Slovenska zostať dobrým Slovákom a pre svoju domovinu dobre urobiť, keď si človek

mi radi navštevujú Slovensko a rodinu v Slovenskej Lupči, Banskej Bystrici a Prešove. Odovzdali im aj lásku k architektúre, a v rodine sú teraz všetci štyria architektmi. Majú už aj dvoch malých vnúčikov, 7 a 4 ročných, a ktože ho vie, možno tiež budúcich architektov.

Vo Švajčiarsku realizovali bankové fíličky, administratívne budovy a bytové objekty. (fotka Terasové domy v Schaffhausen)

Ada a Marián WEBER:

„Srdečne ďakujeme predstaviteľom SAS, CALEH a odbornej komisii za udelenie Ceny Ladislava Eduarda Hudeca 2020. Tešíme sa z ocenenia našej práce. Cena je nám vzácná aj preto, že prišla zo Slovenska, ktoré nám neprestalo byť blízke napriek tomu, že žijeme už 51 rokov za jeho hranicami. Mladým architektom prajeme veľa energie a nadšenia pre takú krásnu profesiu, ako je architektúra.“

Kto to boli Lichardovci?

Keď slovenskolupčianski evanjelickí farníci vyprevádzali 20. februára 1811 svojho kňaza Samuela Blásyho na seniorálny konvent do Banskej Bystrice, isto netušili, že o tri dni ho budú vyprevádzať ešte raz, a to naposledy – na lupčiansky cintorín. Samuel Blásy totiž v Banskej Bystrici náhle zomrel, jeho telesné pozostatky do Lupče priviezol pekársky majster a cirkevný dozorca, Ján Raisz (otec Samuela Reussa), a 23. februára bol pohreb. Po pohrebe bolo treba nájsť nového farára, no Lupčanom to dlho netrvalo; na uvoľnené miesto povolali Daniela Lichardusa z Boce. Nebola to náhoda, pretože Daniela veľmi dobre poznali, jeho svokrou bola totiž Lupčianka Anna Fabrici (niekedy aj Fabricius), no a od jej manžela, Ľubietovského senátora Ondreja Messerschmidta, už dávnejšie, dňa 14.7.1791, kúpili za 360 zlatých dom s veľkou záhradou a prerobili ho na školu. Dom stál v rade hneď povýše kostola z roku 1783 a dnes je na tomto mieste budova bývalej školy, postavená v roku 1880 (obr. 1). Nepredbiehajte však, ale podme pekne po poriadku.

Bolo to 17.5.1767, keď si vdovec Ján Lichardus alias Betkes z Vyšnej Boce, 27-ročný zámočnícky majster a neskôr aj richtár a cirkevný dozorca, zobraľ za manželku Juditu, narodenú 27.11.1748, dcéru Daniela Čupru a Judity Herrichovej, taktiež z Boce. Manželia mali viacero detí a medzi nimi sa im dňa 15.3.1770 narodil (resp. bol krstný) syn Daniel. Daniel študoval v Hronseku, Banskej Bystrici, Dobšinej, Banskej Štiavnici a Bratislave, stal sa kňazom, a v roku 1795 nastúpil na miesto ev. farára v rodnej Boci, keď vystriedal Jozefa Šuleka, ktorý odišiel do Ľubietovej. A práve v Ľubietovej sa oženil, keď si dňa 9.1.1804 zobraľ za manželku Annu Máriu, dcéru Ľubietovského senátora a cirkevného dozorca Ondreja Messerschmidta a Anny Fabrici (obr. 2).

Ľudí podľa viery nedelil

Rodičia Anny Márie sa zoznámili, keď Ondrej pôsobil ako úradník – pisár na Lupčianskom hrade. Anna Fabrici pochádzala z významného slovenskolupčianskeho zemianskeho rodu a mala 19 rokov, keď si ju 29.4.1781 35-ročný Ondrej

Obr. 1 - Slov. Lupča - zľava stará fara, uprostred bol ev. kostol z roku 1783, vpravo stál dom Ondreja Messerschmidta

zobraľ za manželku. Manželia spočiatku žili v Slovenskej Lupči, kde sa im narodili tri deti. Synovia Pavol a Ondrej sa nedožili ani dvoch rokov, a dňa 19.12.1785 sa narodila Anna Mária, budúca manželka Daniela Lichardusa. Krátko po narodení Anny Márie sa manželia presťahovali do Ľubietovej, Ondrejovho rodiska, a tu sa narodili ďalšie deti. V Slovenskej Lupči zostal po nich dom, ktorý, ako už bolo povedané, v roku 1791 kúpila támojšia ev. cirkev. Dňa 10.3.1807 došlo v rodine k pohrome, keď otec rodiny, Ondrej Messerschmidt, nečakane zomrel. Vdova Anna Fabrici však nezostala s deťmi sama, a dňa 10.1.1808 sa vydala za vdovca Tadeáša Heinricha, Ľubietovského senátora a notára. Keďže Tadeáš bol katolíkom, sobáš sa konal v tichosti, a to v katolíckom kostole v Ponikách (obr. 3). Tadeáš však nedelil ľudí podľa ich vierovyznania, tento dobrák od kosti bol krstným otcom mnohých detí z katolíckych a evan-

jelických rodín, a to bez rozdielu, či boli tieto rodiny bohaté alebo chudobné. Zomrel 23.5.1831, Anna Fabrici skonala 16.1.1843.

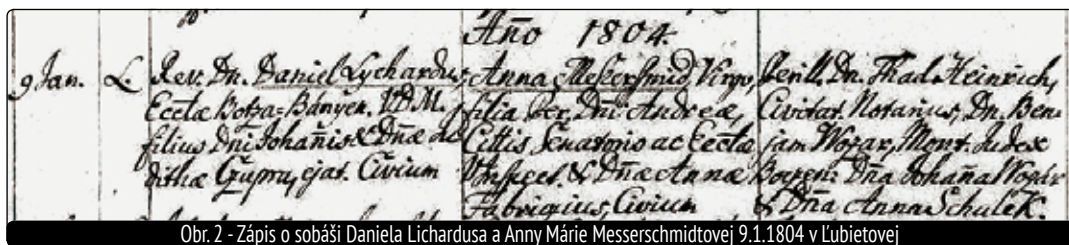
Tvorili nerozlučnú trojicu

Daniel Lichardus a Anna Mária Messerschmidtová žili spočiatku v Boci, kde sa im narodili dve dcéry, Karolína a Agnesa. Ako už bolo povedané, po smrti Samuela Blásyho bol Daniel Lichardus povolaný do Slovenskej Lupče, kde do úradu evanjelického farára oficiálne nastúpil 30. apríla 1811. Tu sa manželom narodili dvaja synovia, dňa 19.1.1812 bol krstný Daniel Gabriel (obr. 4) a dňa 14.3.1823 Ľudovít Viliam Benjamín. Daniel Lichardus bol náruživým ovocinárom, s rektorom Michalom Kyselom a notárom Samuelom Turkovičom tvorili nerozlučnú trojicu. Toto priateľstvo však už 6.2.1827 pretála Danielova smrť, podľa zápisu v matrike zomrel na

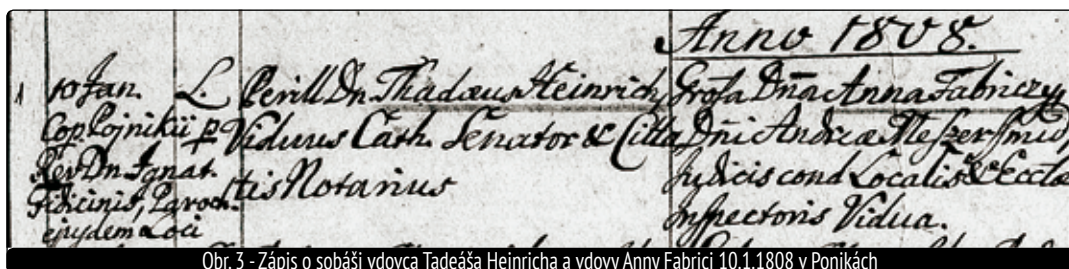
týfus. Vdova Anna Mária sa už druhýkrát nevydala, a po smrti sa presťahovala k matke do Ľubietovej. No a práve tam 10.5.1843, necelé štyri mesiace po matkinej smrti, aj naposledy vydýchla. No a teraz si niečo povedzme o deťoch Daniela Lichardusa a Anny Márie Messerschmidtovej. Dcéra Karolína, narodená 21.11.1804 v Boci, ktorá sa nikdy nevydala, bola matkinou oporou pri výchove mladších súrodencov. Po smrti starej matky a matky sa koncom roka 1844 presťahovala k bratovi Danielovi do Skalice, bola krstnou matkou jeho dvom synom, a tam 25.2.1858 aj zomrela.

Krstní rodičia S. H. Vajanského

Dcéra Agnesa, narodená 10.4.1808 v Boci, sa dňa 24.6.1830 vydala za Ľubietovského ev. farára, 30-ročného Jána Szombathyho, rodáka z Bátoviec. Hoci manželia mali dve dcéry, nešťastie sa v rodine valilo rana za ranou. Dňa 1.3.1834 zomrela dcéra Agnesa Emília Paulína, ktorá sa narodila 13.1.1833, dňa 9.4.1835 zomrel otec rodiny Ján Szombathy a 24.7.1836 zomrela aj dcéra Frederika Vilma, narodená 26.11.1834. Nešťastná Agnesa sa už viac nevydala, po smrti starej matky a matky sa koncom roka 1844, podobne ako sestra Karolína, aj ona presťahovala k bratovi Danielovi do Skalice, kde už 2.3.1849 zomrela. Zaujímavosťou je, že bola krstnou matkou Svetozára Hurbana Vajanského, najstaršieho syna Jozefa Miloslava Hurbana. Krstným otcom chlapčiatka bol Agnesin brat Daniel, a stalo sa to 16.1.1847 v Hlbokom (obr. 5).

Obr. 2 - Zápis o sobáši Daniela Lichardusa a Anny Márie Messerschmidtovej 9.1.1804 v Ľubietovej

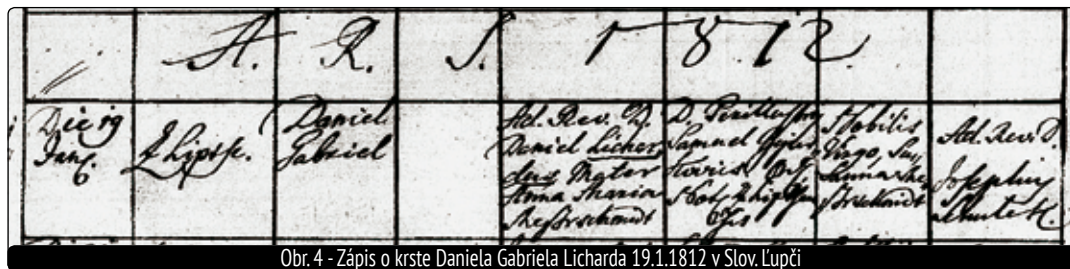
Obr. 3 - Zápis o sobáši vdovca Tadeáša Heinricha a vdovy Anny Fabrici 10.1.1808 v Ponikách

Učil Sládkoviča

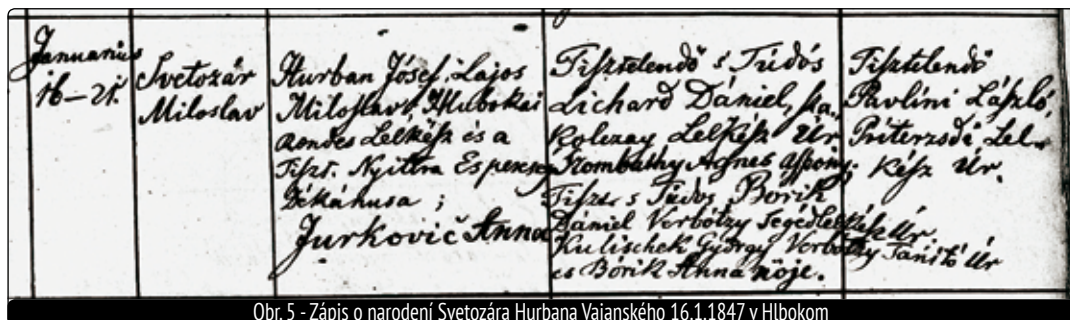
O synovi Danielovi, narodenom, resp. krstenom 19.1.1812 v Slovenskej Lupči ako Daniel Gabriel, toho veľa hovoriť netreba, tak aspoň málo známe udalosti z jeho života (obr. 6). Po základnom vzdelaní v Slovenskej Lupči ho rodičia v roku 1821 poslali študovať do Rimavskej Soboty, aby sa naučil po maďarsky; neskôr študoval v Kežmarku a od roku 1828 navštevoval ev. lýceum v Bratislave. Potom absolvoval teologický kurz, v roku 1837 bol krátko kaplánom v Tisovci, potom necelý rok ev. farárom v Ochtinej, kde ho už nájdeme so skráteným priezviskom Lichard. V rokoch 1838 – 1844 bol profesorom na ev. lýceu v Banskej Štiavnici, kde vyučoval matematiku a prírodné vedy. Tu učil napríklad Ondreja Braxatorisa (Andreja Sládkoviča), Alexandra Petroviča (Šandora Petőfiho), ale aj bratranca Ľudovíta Grozsmanna, ktorého matkou bola Juliana Messerschmidtová, sestra Anny Márie, Danielovej matky. Ľudovít Grozsmann bol neskôr vynikajúcim profesorom na ev. gymnáziu v Banskej Bystrici a od študentských čias aj najlepším priateľom Andreja Sládkoviča. Bol to práve on, kto vtedy ešte Ondriku Braxatorisa uviedol do bohatej banskoštiavnickej rodiny Pischlovcov; len vďaka nemu vznikla nesmrteľná Marína. Zaujímavosťou je aj to, že Ľudovítov brat Ladislav vystriedal roku 1848 v slovenskolupčianskom notárskom úrade Samuela Ďurkoviča a pôsobil tam takmer 20 rokov.

Prvý slovenský profesionálny novinár

Koncom roku 1844 sa Daniel Lichard dal nahovoriť, aby prijal miesto ev. farára v Skalici. V kňazskom úrade však vydržal len do roku 1847, potom farárske „remeslo“ odovzdal mladšiemu bratovi Ľudovítovi. Po roku 1847 sa Daniel Lichard venoval už len redaktorskej činnosti, stal sa prvým slovenským profesionálnym novinárom. Opísať jeho dielo redaktora by zabralo veľa miesta, preto aspoň spomeniem jeden z jeho neduhov. Daniel Lichard už od mala trpel predstavou, že je vážne chorý, čomu jeho chudá postava možno aj napovedala. Pil len čaje z rôznych bylín, alkoholu sa vystríhal, ne pomohlo. Na chorobu sa sťažoval známym i neznámym až toľko, že jeho priatelia ho podozrievali z hypochondrie. Podozrievali zo simulovania ho začal aj priateľ a kmotor Jozef Miloslav Hurbán, ktorému Daniel dokonca

Obr. 4 - Zápis o krste Daniela Gabriela Licharda 19.1.1812 v Slov. Lupči

Obr. 5 - Zápis o narodení Svetozára Hurbána Vajanského 16.1.1847 v Hlbokom

povedal, že sa dožije veku len 36 rokov. Daniel Lichard sa však tohto veku nielen dožil, ale 2.1.1850 sa oženil, keď si za manželku zobral Kristínu, narodenú 16.8.1828 v rodine skalického súkennického majstra Pavla Vrchovského a Kristíny

Obr. 6 - Daniel Gabriel Lichard

Lešťanovej. No a napokon nezostalo len pri ženbe, ale s Kristínou mal tri deti, synov Dušana a Milana a dcéru Máriu, ktorá však zomrela ako 20-ročná.

Advokáti, hudobníci, novinári i farári...

Syn Dušan sa stal advokátom a približne od roku 1876 až do

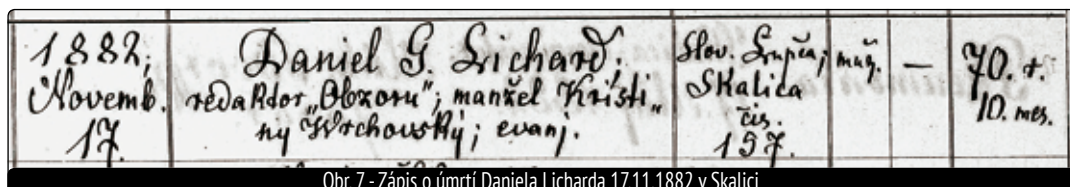
svojej smrti v roku 1925 pôsobil v Brezne. V Brezne však nebol len advokátom, ale aj mestským právnym zástupcom, historikom, bojovníkom za mestské práva a záujmy, mešťanostom, zakladateľom mestskej správy a funkcionárom spoločenských organizácií. Jeho manželstvo s Máriou Kilianovou bolo bezdetné, jeho hrob nájdete ešte aj dnes v starom breznianskom cintoríne. Jeho brat Milan, narodený 24.2.1853, bol železničným úradníkom, ale hlavne hudobníkom, hudobným skladateľom a novinárom. Povráva sa, že najradšej hral na flautu, ktorú mu daroval revúcky ev. farár Ľudovít Reuss, syn slovenskolupčianskeho rodáka Samuela Reussa – otca slovenskej rozprávky. Milan Lichard neskôr pracoval na Krajinskom úrade v Užhorode, a v Užhorode dňa 21.4.1835 aj zomrel. Daniel Lichard, otec Dušana a Milana, národný buditeľ, prvý slovenský profesionálny novinár, zakladajúci člen Matice slovenskej a Prvého slovenského evanjelického gymnázia v Revúcej, sa napokon dožil skoro raz toľko, ako sám sebe predpovedal, a to 17.11.1882 (obr. 7).

Mladší brat Daniela Licharda Ľudovít, narodený 14.3.1823 v Slovenskej Lupči ako Ľudovít Viliam Benjámín, vyšťudoval teológiu a roku 1847 sa stal ev. farárom v Skalici. Dňa 6.11.1854 sa oženil, keď si za manželku zobral

Hermínu Vrchovskú, narodenú 21.4.1832 v Skalici, teda sestru Kristíny, manželky brata Daniela. Manželia mali šesť detí – päť dcér a jedného syna. V roku 1866, keď sa do Skalice vkradla cholera, neobišla ani Ľudovíta Licharda. Ľudovít statočne bojoval s touto plágou viac ako mesiac, a už keď sa zdalo, že nad ňou zvíťazí, dňa 25.9.1866 zoslabnutý chorobou zomrel.

No a to je všetko o slávnom rode Lichardovcov, na ktorý môžeme byť aj my, Lupčania, právom hrdí. Na záver už len na odľahčenie témy slová Jána Vladimíra Ormisa, vnuka národného buditeľa Samuela Ormisa a osobného priateľa Lichardovcov, ktoré odhaľujú milotu mladšieho z bratov, slovenskolupčianskych rodákov: „Ľudovít Lichard, brat Danielov, ev. farár v Skalici, bol dobrý človek, pocitív Slováč, milovník klavírnej hudby. Občaje, keď sa jeho malé deti rozplakali a dobrosrdečná šľachetná matka ich nijako nevedela utíšiť, zasadol ku klavíru a začal hrať odzemkový nápev národnej piesne Štyri kozy, piaty cap. Deti sa hneď k nemu prihrnuli, pochytili sa rúčkami klavíra a dali sa do taktu cupkať. A bolo po plači!“

Jano Balkovic 2020
Foto – archív autora

Obr. 7 - Zápis o úmrtí Daniela Licharda 17.11.1882 v Skalici

Keď zosnulí sú nám bližšie...

SLOVENSKÁ LUPČA – S blížiacimi sa dňami, keď si po roku opäť návštevu cintorína uctíme svojich zosnulých, zrejme mnohým obyvateľom obce neuniklo, že novou správkyňou cintorína v obci Slovenská Lupča sa stala zamestnankyňa Obecného úradu Jana Hričovská. Vedenie obce sa jej rozhodlo agendu, s ktorou vedením sú spojené viaceré legislatívne zmeny, prideliť kvôli vzniknutej situácii, spôsobenej dlhodobou práceneschopnosťou pôvodnej správkyne.

„Agenda, ktorú sme mali doteraz, prechádza počas roka 2020 novelizáciou“, vysvetľuje správkyňa. Uviedla, že k 1. januáru 2020 sa menil a dopĺňal zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve. „Nutné je zmeniť aj platné VZN obce, ktoré sa bude prerokovávať v obecnom zastupiteľstve ešte v tomto roku, aby nadobudlo platnosť od 1.1.2021.“

Agendu je nutné zosúladiť

Podľa jej slov bolo nutné preklopiť do nového systému URBIS celú agendu cintorína, aby sa dosiahla súhra medzi účtovníctvom a agen-

dou: „V praxi to znamená preklopiť viac ako 1200 hrobových miest, 3000 pochovaných a približne 1000 nájomných zmlúv na hrobové miesta. Nie je to jednoduché, pretože sú to pre mnohých z nás veľmi citlivé veci. Verím, že dosiahneme aj digitalizáciu cintorína, a tak si budete môcť pozrieť plánik cintorína, jednotlivé hroby, náhrobné kamene a zoznamy pochovaných i prostredníctvom internetu.“ Obec práve z tohto dôvodu začína až v týchto dňoch rozposielať jednotlivým nájomcom hrobových miest oznámenia o poplatkoch za údržbu za rok 2020. „Budeme ich posilať postupne po jednotlivých sekciách, pričom treba brať do úvahy, že na cintoríne je ich 5. Aj preto by som chcela obyvateľov poprosiť o zhovievavosť a trpezlivosť.“

Novela prináša iné tlačivá

Nová správkyňa cintorína ďalej uviedla, že akýkoľvek zásah na cintoríne, či už pôjde o opravu hrobov alebo náhrobných kameňov, je nutné dopredu nahlásiť ešte pred začatím kamenárskych prác a je potrebné doložiť vypísané tlačivo: „Nájdete ho na našej webovej stránke obce www.slovenskalupca.sk alebo osobne u mňa na OcÚ alebo cez otváracie hodiny i v obecnej knižnici. Ak máte pocit, že údaje nie sú uvedené správne, budem rada, ak ma budete kontaktovať a dáme to spoločne čo najskôr do poriadku...“ Zároveň treba mať na mysli, že tlačivo je nutné vypísať aj pri ukladaní ľudských pozostatkov do hrobového miesta, či už v prípade existujúceho alebo novo vykopa-

ného hrobu - truhla/urna. Správca cintorína má v danom prípade informáciu o tom, kde je kto pochovaný, vie správne informovať v prípade dopytu zo strany obyvateľov a naplní si priebežne databázu. Ide o požiadavky vyplývajúce z novely zákona o pohrebníctve.

Obzrime sa za seba

Prichádza čas uctiť si pamiatku zosnulých. Určite mnohí z nás prídu k hrobom, aby si aspoň zapálením sviečky zaspomínali na svojich drahých zosnulých, či už svojich blízkych alebo priateľov a známych. „Nie je to pekný pohľad, ak nájdeme rozbitý kahanec, väzu alebo iný druh odpadu pri hrobovom mieste. Preto by som vás v mene svojom chcela poprosiť, aby sme sa viac obzreli okolo seba, čo po nás zostane, a aby sme mohli pri odchode z cintorína povedať, že ten náš je naozaj čistý, upravený, a splní naše požiadavky na dôstojný odpočinok.“ Nenadarmo sa hovorí, že sa v tento čas prekrýva svet živých a mŕtvych a zosnulí sú k nám bližšie.

(jh, ela)

Spomienka

*Osud je krutý, nevráti, čo vzal.
Zostali iba spomienky a v srdci žiaľ.
Už niet návratu a ani nádeje,
len cestička k hrobu nás k tebe zavedie.
Kytíčku kvetov na hrob ti dám,
spokojný spánok ti prajeme
a s úctou spomínáme.*

Dňa 30. júla sme si pripomenuli 1. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, starý otec „Dedo“, brat, švagor

Ing. Miroslav Macák.

S veľkou láskou spomínajú manželka Ľubka s dcérami Mirkou a Martinkou s rodinami, vnúčatá Marko, Marcus, Matej a Miuška.

Opustili nás

Aj v uplynulých mesiacoch sme sa navždy rozlúčili s niektorými spoluobčanmi. V mene všetkých blízkych, priateľov a známych, ktorí sa nemohli poslednej rozlúčky vďaka prijatým opatreniam zúčastniť, si aj touto formou pripomínáme ich pamiatku:

Valéria Štrónerová vo veku 88 rokov,
Ľuboš Houška vo veku 50 rokov,
Milan Svetlík vo veku 88 rokov,
Ernestína Svetlíková vo veku 93 rokov,
v Dome Dôchodcov
Anna Straková vo veku 89 rokov,
Miroslav Krajčí vo veku 67 rokov,
Ľubomír Laščiak vo veku 84 rokov,
a Jozef Pospíšek vo veku 66 rokov,
ktorý býval v Príboji.

Spomienka

Uplynuli už viac ako tri roky, čo si nás mamka naša

Alena Pondelíková
opustila.

Napriek dlhým mesiacom bez teba, tvojej lásky a tváre plnej úsmevu, nezabúdame. Bola si a navždy ostaneš pre nás tým najdrahším, čo nás v našich životoch stretlo. Ďakujeme, že si tu bola a že sme s tebou mohli byť.

Tvoji najdrahší

Na záhradu treba myslieť po celý rok

SLOVENSKÁ LUPČA – Je už síce pokročilá jeseň, ale správny pestovateľ vie, že na záhradu treba myslieť po celý rok. Aj preto aby si záhradkár mal vedieť naplánovať práce a premyslieť úkony, a prichystať potrebný materiál už niekoľko mesiacov vopred. Jeseň je však aj obdobím, keď si doprajeme čas na radosť z pestovateľských alebo šľachtiteľských úspechov. Pravidelný prispievateľ do Lupčianskych zvestí, pán Mazúch, o tom vie svoje.

V tomto príspevku opíšem, ako sa dá docieľiť to, aby počas jesene zaštepovaný štep narástol do výšky 120 cm a viac. Podpník štepíme, len pokiaľ má vitalitu rastu a bol už dva roky pred vykonávaním štepu zasadený. Vtedy dosiahneme úspešnosť štepenia.

Udrží minimálnu teplotu

Na spôsobe štepú, ktorý sa vykonáva na podpníku, nezáleží, dôležitejšie sú podmienky, ktoré sa nám preň objavujú už vo februári. Takto zrealizovaný štep bude chránený pred mrazom. Štep začíname robiť na podpníku približne 10 – 12 cm nad zemou. Obviažeme ho štepárskou páskou a zatrieme štepárskym voskom voľne (rezné rany a koniec vrúbľa). Štep obalíme štepárskym papierom o rozmeroch A6, ktorý ešte poskladáme na štyri vrstvy. Takýmto kusmi papiera miesto obalíme a štep silno priviažeme. Na 2-litrovej fľaši odrežeme dno a nasadíme ho na zaštepovaný štep. Okolo fľaše pozapichujeme 3 kolíky, aby sa neposúvala. Nakoniec ju obsypeme kyprou zemou na utiesnenie spodnej časti fľaše. Vďaka tomu sa v nej udrží aspoň minimálna plusová teplota.

Ošetrujemo postupne

Na začiatku mája skontrolujeme, či štepenec začína pučať. Opatrne držíme fľašu, aby sa nepohla, a otvoríme zátku. Umožní nám to nahliadnuť do fľaše, aby sme videli, či štep začal pučať. Potom, po úspešnej kontrole, zátku voľne zakrútime, aby sa uvoľnil pretlak, ktorý bol vo fľaši. Skontrolujeme to znovu o 10 dní. Ak sa však už na štepe otvorili púčiky na rast listkov, zátku z fľaše úplne odstránime, pretože by nám výhonky nemohli

správne rásť cez jej hrdlo. Takýto výhonok „za zelena“ voľne obviažeme na oporný kolík až do opadania listov zo štepu. Koncom júna musíme štep znovu ošetriť a výhonky pod štepením a na vrubli odstrániť. Necháme len jediný výhonok, vyrastený z fľaše. Obváz, ktorý obopínal štep, narežeme, aby sa rastom výhonov uvoľnil, a na jeseň ho odstránime úplne. Po opadaní listia štep odviažeme od kolíka, aby sme mohli fľašu zo štepu odstrániť, následne zas štep priviažeme späť o kolík. Na budúci rok založíme budúcu korunku stromčeka. Tento spôsob štepu nám umožňuje jeho rast počas dvoch rokov.

Ako som na to prišiel?

Ide o nový spôsob štepenia. Starším spôsobom by sme ho pestovali len do výšky 20 – 30 cm. Po založení korunky na kmeni stromčeka púčiky neodstraňujeme, len pri začiatku rastu výhonkov zašipujeme na ružicu. Ružice na kmeni stromčeka napomáhajú v raste stromčeku po celú dobu, kým štep dorastie na nové vysadenie.

Ako som nadobudol tieto poznatky? Pán prof. Hričovský a pán Ing. Hnídzik nám prednášali o ich spôsoboch pestovania štepu už v januári, a to v skleníku. Ja som ho nemal, a tak mi napadla myšlienka, ako vypestovať z odrezkov kríkové ribezle a šípové ruže pod pohárom. Namiesto pohára som však použil 2-litrovú fľašu. Na kontrolu minimálnej teploty som použil ručičkový teplomer so sondou a namiesto zátky som použil gumený stoper. Navráť som ho, a teplomer som napichol do fľaše. Ukázal 4 °C. Štep bol chránený pred mrazom.

Váš aktivista záhradkárov
M. Mazúch

Maľovaná krížovka

[illegible]

Autor maľovanej krížovky Anton Szalo

Návod na riešenie maľovanej krížovky

- 1./ Každé číslo v riadku alebo stĺpci predstavuje počet za sebou vymaľovaných políčok.
- 2./ Ak je v riadku alebo stĺpci uvedených viac čísel, treba medzi nimi vynechať minimálne jedno políčko nevymaľované.

Riešiť začíname od najväčších čísel. Je veľmi dôležité označovať si (napr. krížikom alebo bodkou) štvorčeky, ktoré už nemôžu byť obsadené.

Správne riešenie krížovky nájdete na str. 15.

Pozrite sa na veci našim horoskopom pre vás

Baran

21. marec – 20. apríl

Zničiť človeka vám v týchto dňoch nerobí žiadne problémy, a tak si treba pri tejto činnosti veľmi dávať pozor, na koho sa v tej ktorej chvíli zameriate. Môže sa vám vo vašej bezohľadnosti nechtiac stať, že si svoj negatívny záujem namierite na kohosi, kto si ho rozhodne nezaslúži, a pripravíte sa tak o možnosť dávať a brať vo vzájomnej rovnováhe. Ste naklonení inému ublížiť, tak na seba dávajte pozor.

Byk

21. apríl – 21. máj

Situácia, ktorá vo vašom okolí nastala, spôsobila rozpad čohosi, čo ste si už dlhšiu dobu budovali a chceli nadobro udržať. Nie vašou zásluhou sa však istoty rúčia, a žiaľ sa aj zrúti. Avšak neľakajte sa problémov, pretože ak sa vám zdá, že o čosi prichádzate, v konečnom dôsledku tým iba získate. Uvidíte, že hviezdy všetko časom zariadia vo váš prospech. Držia totiž v ďalších dňoch nad vami ochrannú ruku.

Blížnec

22. máj – 21. jún

Naskytné sa vám príležitosť, ako utiecť zo zveráka, ktorý vám samozrejme s vašim láskavým dovolením, spôsobil život. Zvážte, či ste pri plánovaní úteku zvládli presne to, čo ste zvládnuť mali, aby ste tým predišli ďalšiemu životnému omylu a opakovaniu už raz prežitého. Ak ste obstáli a situáciu zvládli, útek bude namieste, a vám okovy z nôh zaručene spadnú. Ak však utekáte zbytočne, všetko sa onedlho zopakuje.

Rak

22. jún – 23. júl

Pre zmenu bude teraz vzrastať záujem o vašu osobu do takých rozmerov, že bude veľmi ťažké zvládnuť nástrahy, ktoré vám pripravil osud na overenie si vlastnej dôležitosti a postoja. Nemajte nikomu za zlé, keď nebude krotiť svoje pocity voči vám, pretože je v tejto dobe nutné, aby ste si sám overili, či ste pripravený čeliť všetkému, čo vám osud nachystal. Ale neľakajte sa úlohy, pokiaľ by ste pripravení neboli, nedá vám ju.

Lev

24. júl – 23. august

Keď zbytočne nepodľahnete ilúzii, že ste vo všetkom a všade nenahraditeľní, prejdete bez ujmy životnou etapou, ktorú ste si vďaka šachovníci osudu navodili sám. Iba tí, ktorí sú zrelí, obstoja, a vy už šťastie medzi nich patríte. Nevzhládajte však k svojej podobizni ako k čomusi, čo je neopakovateľné, a nedvíhajte nos príliš vysoko. Osud všetko sleduje, a pokiaľ nezostanete skromní a sami sebou, nenechá nič na náhodu.

Panna

24. august – 23. september

Prílišným opakovaním naučených súvetí môžete veľmi ľahko unaviť osobu, ktorá pre vás veľmi veľa znamenala, a hoci si to nechcete priznať, aj veľmi veľa znamená. Iba vy by ste mali posúdiť, čo je v tejto chvíli vhodné urobiť, aby ste neschybili a neublížili. Opatrnosť vo vyjadrovaní sa vám určite opláti, lebo tento človek naozaj stojí za to, aby ste ho v budúcnosti nestratili. Je totiž v tejto chvíli veľmi zraniteľný.

Váhy

24. sept. – 23. okt.

Iba zosúladením prežitého konečne privrznete prsty do dverí niekoho, kto ich príliš vystrkuje vašim smerom. Neublížite, iba zastavíte, lebo by vám inak ukradol to, čo si dlho pestujete a čo sa vám chystá čoskoro vykličť. Plody vašej práce a snaženia totiž naozaj tentokrát stoja za to, aby ste bojovali o ich existenciu. Nezvyknute to robiť, ale teraz je čas tvrdo postaviť sa za ne. Postaviť sa aj za cenu privrznutých prstov!

Škorpión

24. októb. – 22. novemb.

Priam zázračným zoskupením planét sa vám v oblastiach lásky, priateľstva a zdravia zásadným spôsobom polepší. Jediným ľahkým pohupom by ste sa mali dostať na dosah tomu, čo vám v minulosti nikdy poriadne nešlo a čo vám už veľmi dlho spôsobuje vrásky na čele bez toho, aby ste si s tým dokázali sami poradiť. Nastáva obdobie náprav, a tak naprávajte, čo sa dá.

Strelec

23. nov. – 21. december

Pokiaľ neprestanete na seba jednoznačne premiestňovať problémy iných, nikdy sa neodrazíte od toho, s čím vám nikto nedokáže pomôcť. Pravdou je, že nikto ani nechce, a vy zostávate v danom probléme sám. Nie je však na druhej strane chybou, že sa to deje, lebo vy to čoskoro zvládnete, iba si musíte uvedomiť, čo osud s vami zamýšľa a kam smeruje vaše kroky. Nechajte ho režírovať, a budete prekvapení.

Kozorožec

22. dec. – 20. január

Preventívnym prístupom k otázkam, ktorými vami očividne manipuluje okolie, získate dôležitý náskok nad nepriateľmi. Iba včasny protiútok dokáže zachovať to, čo ste si vybudovali, a vám sa neskri- ví ani vlas na hlave, ale pripravte sa na to, že boj v hre, ktorú hráte, bude nadmieru ťažký a pripraví vám zložité situácie. Nebojte sa, a s hrdo vztýčenou hlavou vykročte. Hviezdy stoja pri vás.

Vodnár

21. január – 19. február

Život vás vmanévroval do pozície človeka, ktorý rozhoduje o osude iných. Neváhajte s realizáciou toho, čo vami v poslednej dobe lomcuje, a vy zvažujete možnosti, či to urobiť alebo nie. Všetko, čo v týchto dňoch zrealizujete a vymyslíte, bude mať veľmi účinné pozadie a trvalý výsledok s vynikajúcim koncom. Preložte tak vo svojom živote bremeno, ktoré už dlho ťažilo vaše plecia.

Ryby

20. február – 20. marec

Neprirovnávajte svoj život k tomu, čo bolo a čo sa zaužívalo. Je nadmieru jasné, že vy sa z istých políček vymykáte a že vami nemožno manipulovať. Preto sa nečudujte, že mnohí vás vo vašom napredovaní nechápu. Ste tu preto, aby ste podávali pomocnú ruku, ale tentokrát ju podá ktosi veľmi dôležitý vám. Neposudzujte jeho zámyery, neanalyzujte a nevytvárajte si tak okolo seba auru nedostupnosti. On je s veľkým O.

INZERCIA

Poslaním je pomoc

„Vzájomné podporovanie sa členov pri úmrtí a postaranie sa o slušný pohreb zosnulého“ - myšlienka zakotvená v stanovách Podporného pohrebného združenia na Slovensku so sídlom v Betliari už viac ako 92 rokov. Podporné pohrebné združenie na Slovensku, Ústredie Betliar, vzniklo v zložitých spoločenských pomeroch 11. marca 1928, keď sa 60 Betliarčanov rozhodlo založiť podporný spolok na zabezpečenie slušného pochovávaní mŕtvych. Odvtedy združenie finančne, organizačne, ale aj ľudsky členov podporuje. Koná tak v prípade úmrtia, kde sa postará o dôstojný pohreb zosnulého. Dnes má 214 odbočiek a vyše 46 000 členov. Členom môže byť každý od 18 - 55 rokov, pričom jednorazové zápisné je odstupňované podľa veku nových členov. Do 35 rokov sa neplatí. Od 35 do 45 rokov je to 5,- € a od 45 rokov do 55 rokov veku 10,- €. Ročný členský príspevok je 15,- €.

Výška finančnej pomoci:

- 420,- €, ak bol zomrelý členom viac ako 15 rokov
- 295,- €, ak bol zomrelý členom do 15 rokov
- 220,- €, ak bol zomrelý členom do 10 rokov
- 145,- €, ak bol zomrelý členom od 1 roka do 5 rokov

Blížšie informácie poskytnú funkcionári našej odbočky Martina Balková (Potraviny s dušou OTESY na námestí v Slovenskej Lupči), Milena Hláčiková (kvetinárstvo a pohrebníctvo v Slovenskej Lupči) na tel. č. 0905 863 304, 0904 265 099.

INZERCIA

Hľadáme opatrovatelku pre staršiu pani. Postačuje trikrát do týždňa po 4 hod.

Blížšie informácie na tel. čísle 0911 171 299.

Vážení futbaloví a športoví priaznivci

SLOVENSKÁ LUPČA - Po dlhom prerušení, ktoré bolo vynútené vírusom COVID-19, sa obnovili aj futbalové súťaže. Dôsledkom prerušenia bolo, že SsFZ zrušil výsledky jesennej časti. Pre naše družstvo to znamenalo návrat z prvého miesta a ambície na postup do 5. ligy na začiatok. Škoda. O tom či zrušenie súťaží bolo správne, sa vedú polemiky už dlhší čas. Prevláda názor, že naša súťaž sa mala ukončiť po vzore vyšších súťaží alebo iným spôsobom, napr. záverečným turnajom najlepších družstiev o postup.

Každopádne je škoda, že liga nemá víťaza, postupujúceho ani zostupujúceho, hoci futbal sa reálne hral. S touto skutočnosťou sa už nedá nič robiť, a preto aj náš OFK sa hneď ako to bolo možné pustil do prípravy. Napriek tomu, že nebolo jasné, kedy a či vôbec sa nový súťažný ročník začne, všetci členovia OFK, ktorí zabezpečujú prevádzku klubu a areálu, tréneri aj hráči, sa vrhli s plnou vervou do práce. Naším cieľom v tomto ročníku je dosiahnuť postup A-družstva do vyššej súťaže a rozšírenie mládežníckej základne. A o tom, že sme to s našimi vyhláseniami mysleli vážne, svedčí aj rozsah prípravných zápasov A-družstva dospelých. V súčasnosti, po 10. kole, je družstvo dospelých na prvom mieste s imponantným skóre 50:7. Radosť nám robia aj obe mládežnícke družstvá, ktoré sú zatiaľ vo svojich súťažiach na druhom (mladší žiaci), resp. prvom mieste (prípravka).

Najstaršia amatérska organizácia v obci

Dlhodobu nás znepokojuje zlý technický stav zázemia futbalového klubu. Napriek tomu, že sa vedeniu obce podarilo vyriešiť havarijný stav plynového kotla a drobnými opravami vylepšiť skutkový stav šatní a hygienických zariadení, nie je to zďaleka konečné riešenie. Všetko súvisí s vekom hospodárskej budovy, zariadenia a vybavenia, a dlhoročného poddimenzovaného investovania do obnovy majetku obce. Na druhej strane zase nemôžeme povedať, že sa v areáli OFK nič neurobilo. Dôkazom je aj vynovená divácka tribúna, opravené oplatenie a kvalitný trávnik. V pláne máme rekonštrukciu priestorov mládežníckych šat-

ni, na ktoré sme dostali príspevok zo SFZ v rámci projektu obnovy infraštruktúry športových zariadení, ďalej odvedenie dažďovej vody zo strechy tribúny, výstavbu zabezpečovacej siete za bránou a iné drobné úpravy areálu. V mene OFK by som chcel poďakovať Obecnému úradu na čele so starostom Mgr. Rolandom Lamperom a poslanec-kému zboru za pochopenie a vyčlenenie najnutnejších prostriedkov pre činnosť OFK ako najstaršej amatérskej športovej organizácie v obci, ktorá na budúci rok osláví 100. výročie organizovaného futbalu v obci Slovenská Lupča.

Kam putujú financie?

V tejto súvislosti mi nedá neobjasniť niektoré skutočnosti, a zároveň týmto snáď aj odpovedať na otázky občanov, týkajúce sa financovania nášho futbalu. Základným princípom činnosti OFK Slovenská Lupča je amatérsky status. Vedenie (výbor) OFK a hráči nie sú finančne odmeňovaní. Odmenu za odbornú činnosť poberajú len tréneri a hospodár klubu. Príspevok obce môže OFK použiť výhradne na činnosti uvedené v podmienkach pridelenia prostriedkov príspevkovým a záujmovým organizáciám, schválené OZ. Z uvedeného príspevku OFK uhrádza:

- povinné poplatky SsFZ (štartovné, poplatky rozhodcom, disciplinárne a prestupové poplatky)
- poplatky za energie (plyn, voda, elektrická energia)
- všetky drobné opravy v areáli
- nákupy športového oblečenia (dresy), potreby a pomôcky
- dopravu na zápasy
- povinný pitný režim a základné občerstvenie
- kompletnú starostlivosť o hraciu plochu a areál

Na trávniku sa ušetriť nedá

Pozastavím sa pri poslednej položke výdavkov. Pri športe je to tak, že ako plavci potrebujú plavecký bazén, atléti atletický komplex, tenisti kurty, hokejisti ľadovú plochu, tak futbalisti na svoju činnosť potrebujú trávnaté ihrisko. Naše ihrisko má plochu takmer 6 900 m² a klub ošetruje ešte ďalších 4 500 m² ostatných plôch. Na údržbu samotného ihriska sú náročné podmienky. Futbalová tráva je špeciálne šľachtená proti lámaniu, preto si vyžaduje prakticky celoročnú starostlivosť. Ide hlavne o základné jarné čistenie, hnojenie, zavlažovanie, chemické ošetrovanie proti burinám, prevzdušňovanie a kosenie. Tým, ktorí sa doma starajú o svoje trávničky pri domoch, určite nemusím vysvetľovať, aké náročné je udržať trávnik „vo forme“, a obzvlášť je to nákladné na takej veľkej ploche. Pre ilustráciu, len kosenie ihriskového trávniku traktorom trvá viac ako dve hodiny, treba ho robiť 2-krát týždenne, čo je vo vegetačnom období zhruba 100 hodín za rok. Náklady na udržiavanie hracej plochy zoberú v súčasnosti zhruba 1/5 z prostriedkov klubu, ale čo je podstatné, tieto náklady sú zhruba konštantné a zásadným spôsobom sa nemenia s počtom odohratých zápasov. Čiže, zrozumiteľne povedané, nedá sa na nich ušetriť.

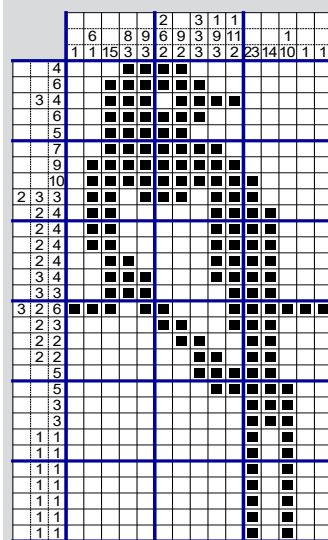
Aká je budúcnosť?

Do zvyšku rozpočtu sa musí klub zmiesť s ostatnými nákladmi, čo pri platbách za elektrinu, vodu, plyn, povinných poplatkoch za súťaž, dopravu a réžiu je už viacmenej šibeničná čiastka. Sám som svedkom toho, ako sa rozpočty, hlavne na šport a kultúru, „uťahu-

jú“, nehladiac na ich spoločenskú pridanú hodnotu. Ešte okolo roku 2012 mal OFK rozpočet na úrovni 24.000,- EUR, samozrejme s tým, že pracoval navyše so štyrmi mládežníckymi družstvami. Úroveň dotácie je jedným z hlavných dôvodov, prečo mládežnícky futbal v Slovenskej Lupči upadá. Do úvahy pripadajú ešte sponzori. Pravdou ale je, že sponzorské peniaze nie sú trvalým a pravidelným príjmom nikde. Ako prichádzajú, tak aj odchádzajú, a s nimi aj športové kluby. Je to všeobecne známa vec, s ktorou zápasia podstatne väčšie a organizovanejšie kluby. Aká bude budúcnosť? Ružovo to nevidím nie len ja, ale takmer všetci, ktorí sa tejto činnosti venujú. My máme aspoň šťastie v tom, že nachádzame pochopenie u poslancov a vedenia obce, za čo im ešte raz patrí vďaka.

Luboš Bakaljar
Foto (vľ)

Riešenie maľovanej krížovky zo str. 13

King's edition TriCathlon organizovali v režime obmedzení

SLOVENSKÁ LUPČA/MEDZIBROD
- Uplynulé mesiace sa v oblasti športu niesli v rozpačitejšej forme, ako sme boli zvyknutí za ostatné roky. Pandémia rad-radom škrtala zábery organizátorov, a tak mnohé avizované akcie sa buď odložili na neurčito, alebo sa realizovali v obmedzenom režime. Presne túto možnosť si zvolili usporiadatelia nultého ročníka King's edition TriCathlonu v Slovenskej Lupči.

„Príbeh vzniku pretekov TriCathlon vznikol u kamaráta, ktorý žije v Haliči“, vysvetľuje Zdenko Babík a pokračuje: „Sme vlastne traja dlhoroční kamaráti, ktorí sa pred dvadsiatimi rokmi spoznali pri športe v jednej tréningovej skupine chodcov u trénera Romana Benčíka. Neskôr sme spolu študovali na VŠ v B. Bystrici. Po skončení štúdia sa naše cesty trochu rozdelili. Avšak tým, že sme spolu vždy

pretekali a doberali sa, špekulovali sme ako sa stretnúť, zašportovať si a dokázať kto je lepší, ale hlavne stretnúť sa spolu aj so svojimi rodinami“. Ako ďalej prezradil organizátor pretekov, plávať aj behať vedeli dobre, a rokmi sa začali venovať aj bicyklovaniu. Triatlon

bola teda výborná všestranná forma športu na pretekanie: „Samotný názov TriCathlon vznikol u kamaráta, nakoľko mal prezývku Mačka - CAT“.

Obohatené o novinky

Prvý sa uskutočnil v Haliči pred štyrmi rokmi, ďalší rok na to v Luboreči. Halič si zopakovali opäť v roku 2018, nasledovali Tomášovce a tento rok - 2020 - Slovenská Lupča. „Nakoľko sme dvaja z troch kamarátov obyvateľmi Slovenskej Lupče, rozhodli sme sa pokračovať v tradícii týchto pretekov tu. V tomto roku sme mali organizovať koncom leta 5. ročník - TriCathlon, 0. ročník King's edition práve v Slovenskej Lupči“. Výnimočná situácia, ktorá nastala vo svete, však

donútila realitu v súlade s nariadenými obmedzeniami prehodnotiť. Preteky nakoniec zorganizovali ako neoficiálnu súkromnú akciu, len v kruhu blízkych ľudí a priateľov v predposlednú augustovú sobotu. „Plavecká časť, dlhá 700 metrov, sa konala v Medzibrode, odtiaľ bolo treba pokračovať 23-kilometrovým presunom na horskom bicykli po trase Medzibrod - ponad Hiaďel a popod Moštenicu do Slovenskej Lupče. Tu, v areáli tenisového centra Pepas, bolo depo pre bicykle a posledný úsek v triatlone bol štvorkilometrový beh“. Počas tohto ročníka si usporiadatelia vyskúšali aj novinky v pretekoch. Prvou bola kategória Rally - štafeta o putovný pohár a druhou preteky detí v duatlone v kategóriách do 7 rokov a nad 7 rokov. Preteky sa zaobišli bez zranení a organizátori sú s ich priebehom nadmieru spokojní.

(zb, ela)

Prípravka U11, skupina C, sezóna 2020/2021

SLOVENSKÁ LUPČA - Hneď na úvod treba povedať, že futbalovú prípravku tvoria hráči s rokom narodenia 2010 a mladší. Súperiacimi mužstvami sú Slovenská Lupča, Medzibrod, Podkonice, Ľubietová a Brusno.

Súťaž sa začala v septembri turnajovým spôsobom každý s každým. Po dvoch turnajoch sú naši chlapci zatiaľ na druhom mieste, na prvú Ľubietovú strácajú 2 body.

Ako uviedol tréner prípravky, súťaž je vyrovnaná a ponúka skvelé zápasy: „Okrem povinností v skupine C boli chlapci pozvaní aj na turnaj do Seliec, kde sa hralo o pohár starostu. Chlapci tam skončili na treťom mieste a jeden náš hráč získal ocenenie Najlepší hráč turnaja. Bol to Mário Valent.“

Sezóna je na začiatku a s ňou budú pribúdať ako zápasy, tak aj turnaje.

(ela)